

Gender သင်ခန်းစာ

သင်ခန်းစာ (1)

ခေါင်းစဉ်။ ။ Sex and Gender

ရည်ရွယ်ချက်။ ။ လိင်နှင့် လိင်ကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားစွာမြင်သော အမြင်များကို နားလည် သဘောပေါက်စေရန်။

လိင် နှင့် လိင်ကွဲပြားမှုအပေါ် ခွဲခြားစွာမြင်သော အမြင်များကို မိမိကိုယ်တိုင် အမူ အကျင့်ပြောင်း လဲလာစေရန်။

Activity (လှုပ်ရှားမှု) -

ပုံပြင်ပြောခြင်း၊

(ကလေးမွေးစ မှ အသက် (၃၀) နှစ်အတွင်း ဖြစ်စဉ်ကို ပုံပြင်သဖွယ် ပြောဆိုခြင်း)။

- ပထမဦးစွာ သင်တန်းသားများအားလုံးကို အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ခွဲပါ။

- တဖွဲ့မှ ယောက်ျားလေး(ကလေး)အကြောင်း ပြောရမည်ဖြစ်ပြီး နောက်တဖွဲ့မှာ မိန်းကလေး (ကလေး) အကြောင်းကို ပုံပြင်သဖွယ် ပြောရမည် ဖြစ်သည်။

တဖွဲ့မှ ကလေးမွေးစမှ အသက် (၃၀) နှစ်အတွင်း ဖြစ်စဉ်ကို ပုံပြင်သဖွယ် သတ်မှတ်ထားသောအချိန် အတွင်း ပြောရမည်။ (ကိုယ်အင်္ဂါ၊ စိတ်နေသဘောထား၊ အပြုအမူ)။

- ပထမအဖွဲ့မှ မိန်းကလေးတဦးတွင်ရှိသော အကြောင်းအရာများကို ပြောသောအခါ ဒုတိယအဖွဲ့က ရောင်စုံစက္ကူ အပိုင်းအစများတွင် လိုက်လံမှတ်သားထားပါ။

- ထိုနည်းလည်းကောင်း ဒုတိယအဖွဲ့မှပြောသော အကြောင်းအရာများကို ပထမ အဖွဲ့မှ မှတ်သားပါ။

- ထို့နောက် ရရှိလာသော အချက်အလက်များကို ပြန်လည်တင်ပြရမည် ။

- လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များကို ထပ်မံဆွေးနွေး ဖြည့်စွက်မည်။

-

Discussion

- မေးခွန်းများ

ဘာတွေတွေ့ရလဲ။

အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး မတူညီတဲ့အချက်တွေက ဘာတွေလဲ။

ဘယ်အချက်တွေက အမြဲတမ်း မမှန်နိုင်ဘူးလဲ။

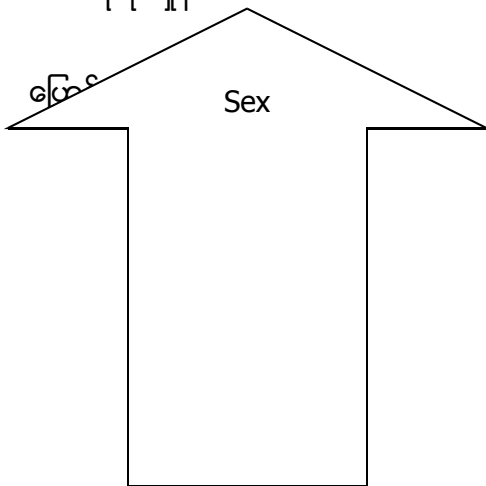
ဘယ်အချက်တွေက ပြောင်းလဲနိုင်လဲ။

ဒီယောက်ျားလေးရဲ့ အရည်အချင်းတွေ မိန်းကလေးဆီမှာကော ရှိနိုင်လား။

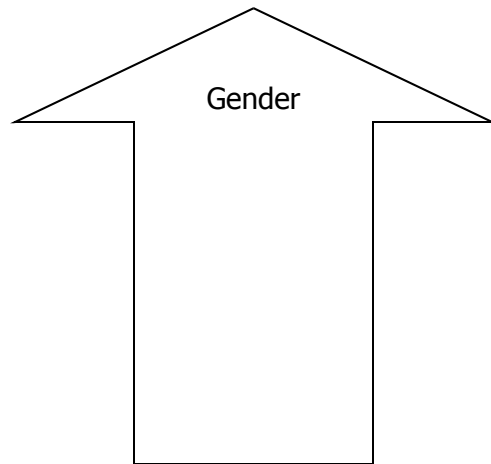
ပြောင်းလဲနိုင်သော အရာများ	မပြောင်းလဲနိုင်သော အရာများ

Input (အကြောင်းအရာနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဗဟုသုတများပေးခြင်း)။

၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း

Sex

Gender

- ခန္ဓာဗေဒအရ ဖွဲ့စည်းထားမှု၊ ကွဲပြားခြင်း ရှိသည်။
အတွင်းတွင်ဖြစ်စေ၊
- တကမ္ဘာလုံးနှင့် အကျိုးဝင်သည်။
အကြားတွင်ဖြစ်စေ
- အမြဲတစေ မှန်ကန်မှု ရှိသည်။
- (ဥပမာ)အမျိုးသမီးများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊
ပြောင်းလဲ
- ကလေးမွေးနိုင်ခြင်း၊ နို့ချိုတိုက်ကျွေးနိုင်ခြင်း။
- (ဥပမာ)အမျိုးသားများသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊
စီးပွားရေးတွင်လည်း
- ရှိသည်။
- ယဉ်ကျေးမှုတခု
- တခုနှင့်တခု
- ကွဲပြားမှုရှိသည်။
- တချိန်နှင့် တချိန်မတူညီဘဲ
- နိုင်သည်။
- လူမှုရေး၊
- သိသာစွာ တည်မှီလျက်

(ဥပမာ) အမျိုးသားများသည် အိမ်တွင်းမှု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

Deepening (လက်တွေ့ဘဝနှင့်ဆက်စပ်ပေးခြင်း)

မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ယခင်အခြေနှင့်မတူသော ပြောင်းလဲလာသော အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်၊ ပြောင်း လဲလာသော ရေစီးကြောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နေထိုင်သွားလာမှုများကို သုံးသပ်ပြောဆိုစေခြင်း။

Sythesis

- မိမိကိုယ်တိုင်ကော ဒီ Gender အမြင်ကို ဘယ်လိုနားလည်လိုက်သလဲ။
- ဒီအကြောင်းအရာကြောင့် ဘယ်လိုစဉ်းစားစရာတွေ ဖြစ်လာမလဲ။

ရည်ရွယ်ချက်။

။ တစ်ဦးချင်းအနေနဲ့ ဘယ်လိုစတင်ပြီး လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို သိလာရန်။

လုပ်ရှားမှု ။

အဖွဲ့တွေ ခွဲပြီး မိသားစုပုံစံ Role Play လုပ်ခိုင်း။

(မိသားစုအတွင်း အမျိုးသမီးအလုပ်၊ အမျိုးသားအလုပ် ခွဲခြားပြပုံ)။

(သို့မဟုတ်)

လုပ်ရှားမှု ။

(မိသားစုတစ်ခုတွင် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အခန်းကဏ္ဍကို အခြေခံပြီး ဆွေးနွေးခြင်း)။

- မိမိဒေသတွင် လုပ်ကိုင်စားသောက်သော အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစားများကို ဖော်ထုတ်ခိုင်းမည်။

- အဓိကလုပ်ကိုင်သော အလုပ်အကိုင် (၃) မျိုးကို ရွေးချယ်မည်။

- အဖွဲ့(၃)ဖွဲ့ခွဲပြီး တစ်ဖွဲ့လျှင် အလုပ်အကိုင်တမျိုးစီ ခွဲဝေပေး။

- အဖွဲ့တဖွဲ့စီသည် မိသားစုတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး တနေ့တာ ကျား၊ မ လုပ်ငန်းဆောင်တာ အခန်း ကဏ္ဍကို ဆွေးနွေးစေခြင်း (၂၄ နာရီ)။

(မှတ်ချက်) မိသားစုတစ်ခုတွင် ကျောင်းနေအရွယ် (၁) ဦးအထက် ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး နို့တိုက်လေး အရွယ်တစ်ဦး ပါရမည်။

ဆွေးနွေးချက်များကို အောက်ပါဇယားတွင် ထည့်သွင်းသွားမည်။

အမျိုးသမီး တနေ့တာ လုပ်ဆောင်ချက်		အမျိုးသား တနေ့တာ လုပ်ဆောင်ချက်
	၁	
	၂	
	၃	
	၄	

	၂၄	

အလုပ်အကိုင်	ဝန်ထမ်း		ရွေ့ပြောင်းအလုပ်သမား		စိုက်ပျိုးရေး	
	အမျိုးသမီး	အမျိုးသား	အမျိုးသမီး	အမျိုးသား	အမျိုးသမီး	အမျိုးသား
ဝင်ငွေရအလုပ်						
အိမ်မှုကိစ္စ						
လူမှုရေး						
ကိုယ်ပိုင်အချိန်						
အိပ်ချိန်						

Discussion

- ဒီဇယားကွက်ကို ကြည့်ပြီး ဘာတွေတွေ့ ရလဲ။ ဘာတွေမြင်လဲ။
- ဘာထူးခြားချက်တွေ ရှိလဲ။
- ဘယ်သူတွေမှာ အလုပ်အချိန် ပိုများနေတာ တွေ့ ရလဲ။
- ဘယ်သူတွေမှာ အလုပ်အချိန် နည်းနေလဲ။
- ဘယ်အလုပ်မျိုးတွေကို ပတ်ဝန်းကျင်က အလုပ်ဟု သတ်မှတ်ထားလဲ။
- ဘယ်အလုပ်ကို အလုပ်ဟု သတ်မှတ်ခြင်း မခံရတာလဲ။

ဒီဇယားကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများ ၏ အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်းမှာ မတူညီကွာဟ မှုများကို တွေ့နေရသည်။ အမှန်တကယ်မှာတော့ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့်မခြား (သာလွန်စွာ) လုပ်ဆောင်နေရသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့ပေမယ့်လည်း အကျိုးခံစားရမှုမှာတော့ ကွာခြားမှုများ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

Input

ကမ္ဘာ့ အမျိုးသမီးများ အခြေအနေ

အမျိုးသမီးများသည် ကမ္ဘာလှုပ်အား၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကို ထမ်းဆောင်နေသော်လည်း ကမ္ဘာ့ဝင်ငွေ၏ ဆယ်ပုံ တပုံသာကိုသာ ရရှိနေသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် စာမတတ်သူပေါင်း (၈၇၆) မီလီယံရှိသည့်အနက် သုံးပုံတစ်ပုံမှာ အမျိုးသမီးများဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံးစာရင်းအရ ၁၀ဦးလျှင် ၆ဦးမှာ အမျိုးသမီးနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ ဖြစ်သည်။

ကျောင်းမတက်နိုင်သော ကလေးများ၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံ သည် မိန်းကလေးများဖြစ်သည်။

ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုအားလုံး၏ တစ်ရာခိုင်နှုန်းကို အမျိုးသမီးများကပိုင်ဆိုင်သည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ပါလီမန်အမတ်နေရာတွင် အမျိုးသမီးများမှာ ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း အောက်သာရှိသည်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဆင်းရဲသူပေါင်း ၁.၃မီလီယံတွင် ၇၀ရာခိုင်နှုန်းသည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။

တကမ္ဘာလုံးတွင် အမျိုးသမီး (၆၀) မီလီယံသည် ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း၊ အာဟာရမပြည့်ဝခြင်း၊ ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှု မရရှိခြင်းကြောင့် သေဆုံးနေရသည်။

ကမ္ဘာ့ ကုမ္ပဏီကြီးများတွင် ဦးဆောင်မှု တာဝန် ထမ်းဆောင်နေရသော အမျိုးသမီးများမှာ ၁ ရာခိုင်နှုန်း သာ ရှိသည်။

နှစ်စဉ် အမျိုးသမီးပေါင်း (၅၈၅၀၀၀) သည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်နေစဉ်နှင့် မီးဖွားစဉ်တွင် သေဆုံးလျက် ရှိ သည်။

ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည် သန်းပေါင်း (၃၀) တွင် အမျိုးသမီးများ အရေအတွက်မှာ (၈၀) ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ စိုက်ပျိုးမှုတွင် ပါဝင်မှုမှာ ၆၀ - ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိသော်လည်း မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ (၂) ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိသည်။

အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့် တူညီသောအလုပ်ဖြစ်သော်လည်း လုပ်အားခကို (၂၅) ရာခိုင်နှုန်း လျော့ပြီး ရကြသည်။

ကမ္ဘာ့ငွေကြေး၏ (၁၀) ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာ အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လျာထားခြင်း ခံရသည်။

တက္ကသိုလ်မှ ရှိနိုင်ငံများမှ ၆၃ ရာခိုင်နှုန်းသော နိုင်ငံသာ မူလတန်းပညာကျောင်းတွင် Gender ညီမျှမှု ရှိပြီး (၃၇) ရာခိုင်နှုန်းသောနိုင်ငံသာ အလယ်တန်းပညာသင်ယူမှုတွင် Gender ညီမျှမှုရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေ

Indicators	Value
Seats in Parliament held by women	N/A
Legislators, senior officials and managers (% female)	Senior officials: 30.29% in 2004–05 Managers: 17.4% in 2003-2004 (CEDAW 2007)
Professional and technical workers (% female)	N/A
Ratio of estimated female to male income	0.61
Year women receive the right to vote	1935
Year women receive the right to stand for election	1946
Women in ministerial positions	0

Deepening

- အမျိုးသမီး တစ်ဦး၏ ခံယူချက်။
- ၎င်းအမျိုးသမီး၏ မိသားစု၊ ကလေး၊ ဆွေမျိုးအသိုင်းအဝိုင်း ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ နိုင်ငံတော်အဆင့်အပေါ် ဘယ်လို အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိမလဲ။

Synthesis

- အမျိုးသားတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ၏ မိသားစု၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အမျိုးသမီးများ၏ကဏ္ဍ တိုးတက် မြင့်မားလာအောင် မည်ကဲ့သို့ စတင်လုပ်ဆောင်မလဲ။

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၃)

ခေါင်းစဉ်။ ။ ရှေးရိုးစွဲ ပုံစံခွက် သတ်မှတ်မှုများ

ရည်ရွယ်ချက်။ ။

- မွေးလာကတည်းက လူသားများအပေါ် ဝိုင်းဝန်းသတ်မှတ်ပေးလေ့ရှိသော ကျား၊ မ ပုံစံခွက်သတ်မှတ် မှုများကို ဖော်ထုတ်တတ်စေရန်၊

- ထိုသတ်မှတ်ချက်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ ကွဲပြားစွာ ခံစားရမှုများ အား သတိပြုမိတတ်လာစေရန်၊

- ထိုပုံစံသွင်းခံရမှုများကို မိမိတဦးချင်းအနေဖြင့် စတင်ပြောင်းလဲနိုင်မည့် အချက်များအား ရှာဖွေပြောင်း လဲ လာတတ်လာစေရန်၊

လှုပ်ရှားမှုများ

- (ပုံပြင်)

(တခါတုန်း အင်မတန်မှ ချစ်ခင်ကြင်နာကြတဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက် ရှိကြတယ်။ အဲ့ဒီ လင်မယားနှစ် ယောက်ဟာ ကလေး အင်မတန်လိုချင်ပေမယ့် ကလေးမရရှိနိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ အဲ့ဒီလိုနဲ့ တချိန်မှာ လင်မယား နှစ်ယောက်ဟာ သူတော်စင်တပါးနဲ့ တွေ့သတဲ့ကွယ်။ အဲ့ဒီအခါမှာ လင်မယားနှစ်ယောက်ဟာ ကလေးလိုချင် ကြောင်းကို သူတော်စင်အား ပြောပြတဲ့အခါမှာ သူတော်စင်က ကလေးရနိုင်ကြောင်း ၊ သို့သော် ကလေးလိုချင် လျှင် တယောက်သာ ရရှိနိုင်သောကြောင့် ယောက်ျားကလေး (သို့) မိန်းကလေးတဦးကိုသာ သားဆုပန်ရန် ပြောပြခဲ့ပြီး၊ တိတိကျကျ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်၍ နောက်တပတ်တွင် ပြန်လည် သားဆုပန်ရန် ပြောဆိုလိုက်သည်။)

- သင်တန်းသားများကို လင်မယားနှစ်ယောက်နေရာတွင် ဝင်ရောက်ခံစားစေပါ။

- အကယ်၍ မိမိတို့သာ ၎င်းလင်မယားနှစ်ယောက်၏ နေရာတွင်ဖြစ်ပါက မည်သည့် သား၊ သမီးကို ယူရန် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်စေပါ။

- သင်တန်းသားတစ်ဦးစီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်ပြောစေပါ။ ဘာကြောင့် ယူရသည်ကိုလဲ ပြောခိုင်းပါ။

- ပြောလာသော အချက်များကို စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးချထားပါ

လှုပ်ရှားမှု -

သင်တန်းသားများအား အဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ ခွဲခိုင်းပါ။

- ယောက်ျားဆိုတာ ဘာလဲ ၊ မိန်းမ ဆိုတာဘာလဲ။

- (ခေါင်းစဉ်တပ်)ရန် စာရွက်ပေါ်တွင်ရေးထားပါ။

- ဘယ်လိုအမူအကျင့် ၊ စိတ်နေသဘောထား၊ အချက်အလက်တွေကို ကြည့်ပြီး ယောက်ျားမိန်းမဟု ဆုံးဖြတ်သလဲ။ (ရောင်စုံစက္ကူတွင်ရေးခိုင်းမည်)။

- အထက်အပါ အချက်လက်များကို အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့မှ ရေးသားထားသည်များကို စာရွက်ပေါ်တွင် ရေးသား ထားပြီး သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကပ်ခိုင်းပါ။

ဆွေးနွေးခြင်း -

- သင်တန်းများအား စာရွက်အပိုင်း သေးသေးလေးများကို ပေးထားပါ။

- ယောက်ျားလေး ၊ မိန်းကလေးများအား တလှည့်စီ မတ်တပ်ရပ်ခိုင်းပါ။

- ၎င်းတို့ ရေးသားထားသော အချက်များကို တချက်ချင်းစီ ဖတ်ပြု၍ ကိုယ်နှင့်ကိုက်ညီသော အချက် ဖြစ်ပါက အမှတ်တချက် ခြစ်စေပါ။

- အားလုံးပြီးဆုံးပါက ၎င်းအချက်အားလုံးနှင့် ကိုက်ညီသောသူရှိပါက ထိုင်နိုင်ကြောင်းပြောပါ။

မေးခွန်း -

- ဘာတွေတွေ့ရလဲ။

- ဒီ သတ်မှတ်များနှင့် မိမိနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိလား။

- ဘာကြောင့် မကိုက်ညီတာလဲ။

- မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသား သတ်မှတ်ထားသော စံချိန်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် မကိုက်ညီခြင်းအားဖြင့် ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဟုတ်တော့ဘူးလား။

- ၎င်းတို့ ဆွေးနွေးထားသော အချက်များမှ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားများအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သော အကျိုးများကို ဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ဗဟုသုတပေးခြင်း

- Stereotype ဆိုတာ အင်္ဂလိပ်စလုံး Stereo နဲ့ Type ပေါင်းစပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ မပြောင်း မလဲဘဲ အရင်အတိုင်း ထပ်ခါတလဲလဲ (သို့) သတ်မှတ်ခံ ‘နေရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ (ဥပမာ) မြန်မာစကားပုံတစ်ခုဖြစ်သည့် “ တခါ လာလည်း မဲပြာပုဆိုး” ဆိုတာမျိုးကို ဆိုလိုသည်။ အကျွန်ုပ်တို့သည် မွေးဖွားလာကတည်းက ယောက်ျားကလေး၊ မိန်းကလေးဆိုတဲ့ ဖြစ်တည်မှုအပေါ် မူတည်ပြီးမှ ကျွန်ုပ်တို့က လက်ခံသည်ဖြစ်စေ၊ လက်မခံသည်ဖြစ်စေ အကျွန်ုပ်တို့ ရဲ့ ရိုးရာဓလေ့၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ပုံသွင်းခံခဲ့ရပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ယောက်ျားဆိုရင် ဒီလိုနေရမယ်၊ မိန်းမဆိုရင် ဒီလိုနေရမယ်ဆိုတဲ့ ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆတွေနဲ့ ငယ်စဉ်ကတည်းက ပုံသွင်းခံခဲ့ရသည်။ တကယ်တော့ Stereotype ဆိုတာက အုပ်စုတစ်စုကနေ အခြားအုပ်စုအပေါ်မှာထားရှိတဲ့ ထင်မြင်ယူဆချက် သဘောထားသာ ဖြစ်သည်။

Stereotype ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်(ပုံစံခွက်)ဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုလဲ။

ပြင်ရန်အချက် ထပ်ခါတလဲလဲ မဟုတ်။ ရှိရှိ ၊မရှိရှိ သတ်မှတ်ခံရတာ။

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး အခြေအနေရလည်း ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

(ဥပမာ)

ဖို ဆန်ခြင်း	မ ဆန်ခြင်း
ရဲရင့်ပြတ်သားခြင်း	ယဉ်ကျေးခြင်း
သတ္တိရှိခြင်း	သိမ်မွေ့ခြင်း
ဦးဆောင်ခြင်း	နာခံမှုရှိခြင်း

ဒီအချက်တွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ယောက်ျားဆိုတာ ဒီလိုဖြစ်ရမယ်၊ မိန်းမဆိုတာ ဒီလိုဖြစ်ရမယ် ဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားကြပေမယ့်လည်း လက်တွေ့မှာ ဒီလိုပုံစံနှင့် မကိုက်ညီသော ယောက်ျား ၊ မိန်းမများကို တွေ့ရှိနေရ မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပုံစံမျိုး မဖြစ်လို့လည်း ယောက်ျား

မဟုတ်နိုင် ၊ မိန်းမ မဟုတ်နိုင်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ဒီအချက် တွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် Stereotype ဆိုတာက Fact ဆိုတဲ့ တိကျတဲ့ အချက်အလက်တွင်အပေါ် မူတည်တာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ယေဘုယျသဘော ထင်မြင်ယူဆချက်တွင်သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီလို ထင်မြင်ယူဆချက်တွေဟာ အကောင်းဘက်က ရှိနိုင်သလို ၊ တချို့ထင်မြင်ယူဆချက်တွေဟာ တဖက်ကို အရမ်းထိခိုက်နစ်နာ စေနိုင်ပြီး ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

(ဥပမာ)

ယောက်ျားနဲ့ သတင်း ၊ စူးစမ်းလေ့လာ။

မိန်မနဲ့ အတင်း ၊ စပ်စုခြင်း။

(ညှက်စမ်းပုံပြင်)

သားအဖနှစ်ယောက်ဟာ ဆိုင်ကယ်တစ်စီးကို အတူစီးလာရင်း ကားတစ်စီးနဲ့ ရုတ်တရက် ဝင်တိုက် မိတယ်။ ဖခင်ဖြစ်သူက ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားတယ်။ သားဖြစ်သူမှာတော့ အက်ရာအကြီးအကျယ် ရခဲ့တယ်။ ဆေးရုံကို အရေးပေါ် လူနာအဖြစ် တင်လိုက်ရတယ်။ ဆေးရုံတွင် လူငယ်အား ကြည့်ရှုရန် ဆရာဝန်ကြီး ရောက် လာပြီး ၎င်းလူငယ်အား တွေ့သောအခါ (ဟာ ငါ့သားပါလား) ဆိုပြီးပြောလိုက်တယ်။

၎င်းညှက်စမ်းပုံပြင် ပြောပြီးသည်နှင့် ဆရာဝန်နှင့်လူငယ် ဘယ်လိုတော်စပ်ကြောင်း စာရွက်ငယ်ပေါ်

တွင် အမြန်ဆုံး ရေးသားခိုင်းပါ။ တယောက်နှင့် တယောက်မတိုင်ပင်ရ။

(အဖြေ)

သားအဖ တော်စပ်နေသည်။

၎င်းတို့ ရေးသားထားသော အဖြေများကို ကြည့်ရှုဖတ်ပြ၍ ၎င်းတို့တွင် ရှိနေနိုင်သော ပုံသေကားချပ် ယူဆချက်အစွဲများကို ထောက်ပြနိုင်မည်။

Deepening

- ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်းမှာ ယောက်ျားလေးမို့ လုပ်ခွင့်မရတာ ဘာရှိလဲ၊ မလုပ်ချင်ဘဲနဲ့ လုပ်ရတာဘာလဲ။

- အမျိုးသမီးမို့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘာတွေ လုပ်ခွင့်ရလဲ ၊ လုပ်ခွင့်မရတာ ဘာရှိလဲ။

Input (၂)

- Gender Tree (ပင်စည် - ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ၊) (အရွက်၊ အခက်- ပုံစံခွက်) (ဘေးက လေ၊ နေ- ကျောင်း၊ ပညာရေး၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ ဥပဒေ၊ မီဒီယာ၊ အဆိုအမိန့်)။

Synthesis

- ဒီလိုမဖြစ်အောင် အမျိုးသားတွေက ဘာလုပ်နိုင်လဲ။
- ဒီလိုမဖြစ်အောင် အမျိုးသမီးတွေက ဘာလုပ်နိုင်လဲ။
- ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်းတွေမှာကော ဘာလုပ်နိုင်လဲ။

ဗီဒီယို ပြသခြင်း (ညအစီအစဉ်)

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၄)

ခေါင်းစဉ်။ ။ Gender based Discrimination

ရည်ရွယ်ချက်။

- လိင်ကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကို သိမြင်လာစေရန်။
- မိမိကိုယ်တိုင် နားလည်လက်ခံတတ်လာပြီး ခွဲခြားမှုများ လျော့နည်းလာအောင် လုပ်ဆောင် တတ်လာစေရန်။

လှုပ်ရှားမှု။

သင်တန်းသားများအားလုံး ပိုင်း၍မတ်တပ်ရပ်စေပြီး ဘောလုံးတလုံးဖြင့် အားလုံးအတူတကွ ကစားခြင်း။ ထိုသို့ ကစားနေချိန်တွင် ဒိုင်လူကြီးမှ မိန်းကလေးမို့ ခွဲခြားသည်ဆိုတာကို ပေါ်လွင်စေရန် သုံးနှုန်းတဲ့ စကားများကို ပြောရမည်။

- အားနွဲ့လိုက်တာ။

- သွက်သွက်လက်လက်မရှိဘူး ၊ လှုပ်စိလှုပ်စိနဲ့။
- ပဲများနေတယ်။
- ဦးနှောက်မရှိလိုက်တာ။
- မြုံစိစိ။
- အပျင်းထူလိုက်တာ။
- တဖက်ကိုလည်း ချိုးမွမ်းစကားပြောခိုင်းရင် ပိုကောင်းတယ်။

အထိ ဆက်လက် ကစားသွားပြီးနောက် လှုပ်ရှားမှုကို ရပ်လိုက်စေပြီး နေရာပြန်ယူခိုင်းမည်။

မေးခွန်းများ

- ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
- လှုပ်ရှားမှုအပေါ် ဘယ်လိုမြင်လဲ။
- အထုတ်ခံရတဲ့သူတွေ ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
- ဘယ်လိုပြောပြီး ကစားကွင်းထဲက ထုတ်ပစ်တာလဲ။
- ဒိုင်လူကြီးအပေါ် ဘယ်လိုမြင်လဲ။
- (သို့ မဟုတ်)

ပထမဦးစွာ သင်တန်းနည်းပြသည် မကစားခင် လိုက်နာရန် စည်းကမ်းချက်များကို ပြောပြထားရမည်။ (စကားလုံးဝမပြောရ၊ တခြားလူ၏ နဖူးတွင်ရှိသော အရောင်ကိုလည်း မပြောပြရ။ အမူအယာနှင့်လည်း အသိမ ပေးရ။) ကစားနေချိန်အတွင်း စကားလုံးဝမပြောရန်နှင့် အရောင်အလိုက် ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာရန် ကြိုတင်ပြောပြထားရမည်။

- (၁) အဝါရောင်- ပြုံးရုံပြုံးပြပါ။
- (၂) အစိမ်းရောင်- အင်မတန်မှ လိုလိုလားလား ဖက်လည်တကင်း နှုတ်ဆက်ဟန်ပြရမည်။
- (၃) အနီရောင်- လုံးဝ မလိုလားဟန်၊ မျက်နှာကိုတောင် မကြည့်ချင်သော အမူအယာမျိုးကို ပြရမည်။

(၄) အပြာရောင်- မရီမပြုံး လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ရုံတင် လုပ်ရမည်။

သင်တန်းနည်းပြမှ နဖူးပြင်ကပ် စတေကာ အပိုင်းအသေး (ဝါ၊ စိမ်း၊ နီ၊ ပြာ)များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး သင်တန်းသားများအား မျက်စိမှိတ်ခိုင်းထားပြီး နဖူးများပေါ်တွင် အရောင်မတူအောင် ကွက်ကျော် လိုက်ကပ်ပေး ပါ။ (အစိမ်းရောင်ကို အများစုကပ်ပြီး၊ အနီရောင်ကို လူနည်းစု ကပ်ပါ။) ကပ်ပြီးပါက သင်တန်းသားများအား မျက် စိ ပြန်လည်ဖွင့်ခိုင်းပြီး စကားမပြောရန်၊ အမူအယာဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ရန် ထပ်မံညွှန်ကြားပါ။ ပြီးနောက် အရောင် အလိုက် အမူအယာလုပ်ပြီး စတင်ကစားခိုင်းပါ။ နောက်ဆုံးကစားပွဲ ပြီးဆုံးချိန်တွင် စကားပြောခိုင်းပြီး ကိုယ့်နဖူး တွင် ကပ်ထားသော အရောင်ကို သိပါစေ၊ ပြီးနောက် အရောင်အလိုက် ခွဲပြီးထိုင်ခိုင်းပါ။

Discussion

မေးခွန်းများ။

- ဘယ်လိုခံစားရလဲ။ (အရောင်လိုက် ခံစားချက် များကို မေးခွန်းမေးပါ)
- လှုပ်ရှားမှုမှာ ဘယ်လိုမြင်လဲ။
- ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
- ကိုယ့်ကို သူတပါး ဘယ်လို ဆက်ဆံလဲ။ ဘာကြောင့်လဲ။
- ကိုယ်ကကော သူတပါးကို ဘယ်လိုဆက်ဆံလဲ ၊ ဘာကြောင့်လဲ။

(အနီရောင်အဖွဲ့၏ ခံစားချက်များကို ဦးစားပေး မေးခွန်းများမေးပြီး ပြန်လည်ဆွေးနွေးပါ။)

ဘာကြောင့်ခွဲခြားရတာလဲ

နောက်ဆက်တွဲမေးခွန်း ---

- ဒီလိုအဖြစ်အပျက်နဲ့ အဆင်တူတာတွေရှိလား။
- လက်တွေ့ဘဝမှာ အနီရောင်ကပ်ထားတဲ့သူတွေကဘယ်လိုလူမျိုးတွေ ဖြစ်နေလဲ။

- အစိမ်းရောင်ကပ်ထားတဲ့သူတွေက ဘယ်လိုလူမျိုးတွေ ဖြစ်နိုင်လဲ။

သင်တန်းသားမှ ပြောလာသောစကားများကို စာရွက်ပေါ်တွင်ချရေးထားပြီး အမျိုးသမီးကို သီးသန့်ဆွဲ ထုတ်ပြီး ဆက်လက်ဆွေးနွေးပါ။

Input

လူသားတိုင်းသည် မွေးဖွားကတည်းက တူညီသောဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လူ့အခွင့်အရေးရှိသည်ဟု ဆိုသော အချက်ကို လူ့အခွင့်အရေးကြေငြာစာတမ်း၏ အပိုဒ်(၁)နှင့် ပုံတူ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ သို့ရာတွင် လူမျိုးရေး အခြေခံအရသော်လည်းကောင်း၊ အသားရောင်၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ အရသော်လည်းကောင်း၊ လိင်ကွဲပြားမှု အရသော်လည်းကောင်း၊ အချို့သူများမှာ ဘဝ၏ ကဏ္ဍအသီးသီးတို့တွင် အခြားသူများကဲ့သို့ တန်းတူခံစားခွင့် မရှိဘဲ ခွဲခြားခံရလျက် ရှိသည်။

လူသားတိုင်းသည် မွေးဖွားလာကတည်းက တူညီသောဂုဏ်သိက္ခာနှင့် လူ့အခွင့်အရေးရှိသည် ဆိုသောအချက်ကို အမျိုးသမီးများအတွက် ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ ပါဝင်မှုများတွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခံရမှုများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ လူ့အခွင့်အရေး သမိုင်းအကြောင်းအရကို ပြန်ကြည့်မည်ဆိုပါက စကားလုံးအရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခံရမှုများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

လူ့အခွင့်အရေးသမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ကြည့်ရမည်ဆိုပါက စကားလုံးအရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခံရမှုများ ရှိခဲ့သည်ဟု တွေ့နိုင်သည်။ လူ့အခွင့်အရေး၏ မူလအစဟု ပြောလေ့ရှိသော ပြင်သစ်နိုင်ငံ တော်လှန်ရေးနောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ပြင်သစ်အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်းတွင် (Declaration theRights of Menand Citizen) ဟူ၍သာ ဖော်ပြထားပြီး အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးကို အသေးစိတ် ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခဲ့သော ပြင်သစ်အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ အိုလမ်ပီဒီဂေါသည် ထိုစာတမ်းကို အတုယူ၍ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသမီးနိုင်ငံသားများ အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းကို ကြေညာခဲ့သည်။ သို့သော် အမျိုးသားများက လှစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးအပြီး ပြဌာန်းခဲ့သောဥပဒေတွင် အမျိုးသမီးများမဲပေးခွင့်ကို လျစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။

အမျိုးသမီးများဖြစ်သည့်အတွက် ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံရေးတွင်ပါဝင်မှု ခွဲခြား သတ်မှတ်ခံရမှုများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ လူ့အခွင့်အရေး သမိုင်းအကြောင်းကို ပြန်ကြည့်မည်ဆိုပါက စကားလုံး အရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခံရမှုများ ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ လူ့အခွင့်အရေး၏ မူလအစဟု ပြောလေ့ရှိသော ပြင် သစ်တော်လှန်ရေး

နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ပြင်သစ် လူ့အခွင့်အရေး ကြေငြာစာတမ်းတွင် (Declaration of Rights of Men and Citizen) ဟူ၍သာ ဖော်ပြထားပြီး အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးကို အသေးစိတ် ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးတွင် တက်ကြွပါဝင်ခဲ့သော ပြင်သစ်အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ အိုလန်ပီဒီဂျေသည် ထိုစာတမ်းကို အတုယူ၍ အမျိုးသမီးများ နှင့် အမျိုးသမီးနိုင်ငံသားများအခွင့်အရေး ကြေညာ စာတမ်းကို ကြေညာခဲ့သည်။ သို့သော်အမျိုးသားများက လျစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးအပြီး ပြဌာန်းခဲ့သော ဥပဒေတွင်လည်း အမျိုးသမီးများအား မဲပေးခွင့်ကို လျစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။

အမေရိကန်နှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံတို့တွင် အမျိုးသမီးများအား မဲပေးခွင့်ကို (၁၉) ရာစုလောက်အထိ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူမဲပေးခွင့်အတွက် လှုပ်ရှားတောင်းဆိုမှုများ အရှိန်အဟုန် မြင့်မား လာပြီး အမျိုးသမီးများအားလုံး အသိတရား နိုးကြားလာခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံတွင် (၁၈၆၀) မှ (၁၈၉၀) ခုနှစ် များအတွင်းတွင် အမျိုးသမီးများအား လိုက်လျောမှုများ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ အင်္ဂလန် ပါလီမန်တွင် အိမ်ထောင် ရှင် အမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းထိန်းသိမ်းခွင့်နှင့် စီးပွားရှာခွင့်ကို ဥပဒေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုလာခဲ့သည်။ တက္ကသိုလ်များသို့ အမျိုးသမီး ကျောင်းသူများ တက် ရောက်ခွင့်ရလာသည်။ ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် အီမီလီပိုင်ကင်းဒေး ဗစ်ဆင်သည် အင်္ဂလန်ဘုရင်စီးသော မြင်းရှေ့တွင် လှဲအိပ်အသေခံဆန္ဒပြပြီးမှ ၁၉၁၈ တွင် အမျိုးသမီးများအား မဲပေးခွင့်ကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ပထမပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများ မဲပေးခွင့်ကို အသက်သတ်မှတ်ချက် အသက် (၃၀) သတ်မှတ်ထားပြီး နောက်ပိုင်း ဆယ်နှစ်ကြာမှ အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ အသက်ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်ပေးခဲ့ သည်။ ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် အမျိုးသမီးများမဲပေးခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုသော နိုင်ငံအရေအတွက် များလာ သည်။ အမျိုးသမီး လှုပ်ရှားမှုများမှာလည်း မဲပေးခွင့်ရရှိရေးမှ အခြားနိုင်ငံရေး၊ ဥပဒေရေး၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်တွင် လည်း ခွဲခြားဖိနှိပ်မှု ပပျောက်ရေးသို့ တိုးတက်တောင်းဆိုလာခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်များတွင် အမျိုး သမီးများသည် ယခင်အမျိုးသမီးများနှင့် မဟပ်စပ်ဟု သတ်မှတ်ထားသော ပြင်ပလုပ်ငန်းခွင်များတွင် ပါဝင်လုပ် ကိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်သည့်အတွက် အလုပ်ခွဲခြားခြင်း၊ ခံစားခွင့် မတူညီခြင်း စသည့်အဖြစ်များ နှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ရသည့်အတွက် လုပ်ငန်းခွင်တွင် တန်းတူညီမျှရေး တောင်းဆိုသံများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ သည်။

၁၉၇၀ ခုနှစ် ဝန်းကျင်ကာလများ၌ အမျိုးသမီးများ၏ တောင်းဆိုသံသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ တန်းတူ ညီမျှရေး တောင်းဆိုသံထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုကဏ္ဍများလောက်သာ မကတော့ဘဲ အခြားကဏ္ဍများတွင်ပါ အမျိုးသမီးများကို ခွဲခြားသည့် မဟာဖိုဝါဒစနစ်ကြီးတခုလုံးကို ဖျတ်သိမ်းပစ်ရန် အမျိုးသမီး များအပေါ် ခွဲခြားသည့်အမြင်များကို ပုံပိုးပေးနေသည့် လိင်ခွဲခြားသည့်အရာအားလုံး ကို တွန်းလှန်ရန် တောင်းဆို လှုံ့ဆော်လာခဲ့သည်။ ထိုအယူအဆထဲတွင် အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝအစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို သူ တို့

စိတ်တိုင်းကြ ပြဌာန်းသတ်မှတ်ပေးထားသည်။ အမျိုးသမီးများကို လက်တွဲဖော်အနေနှင့် မမြင်ဘဲ သူတို့၏ လက်အောက်ခံအဆင့်မျိုးဖြစ်သာ မြင်ယောင်နေသည်။ ထို အဖွဲ့အမြင်အားလုံးသည် အမျိုးသမီးများဘဝကို နိမ့်ကျ စေသော အရာများဖြစ်သည်ဟု အယူအဆ ထွန်းကားလာသည်။ အမျိုးသမီးများအခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်ရာ တွင် အိမ်ထောင်စုအတွင်း၊ လုပ်ငန်း အတွင်းနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းဘဝအတွင်း အမျိုးသမီးများကို ခွဲခြားဆက်ဆံ ခြင်း၊ အမြတ်ထုတ်ခြင်းများ ပါဝင်သည်ဟု တွေးမြင်လာခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများ၏ စိတ်ထားများ အမြင်များ၊ အဖွဲ့များကို ပြောင်းလဲပစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ယူဆလာသည်။ ထိုအယူအဆမှာ ဥရောပနှင့် မြောက် အမေရိကတိုက်တို့တွင်သာ မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာအနှံ့အပြားသို့ ပြန့်နှံ့ခဲ့သည်။

ယနေ့အခါတွင် လိင်ကွဲပြားမှုကြောင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကို လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်၍ ခွဲခြားမှုများ ချုပ်ငြိမ်းစေရန် တောင်းဆို တိုက်ပွဲဝင်မှုများ ထွန်းကားလာသည်။ အမျိုးသမီးများအား စနစ်တကျ နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းမှုကို နှိပ်စက်မှုပုံစံတခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်၊ မုဒိမ်းကျင့်ခြင်း ကို လိင်အကြမ်းဖက်မှုပုံစံတခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်၊ အမျိုးသမီးများအား ပြည့်တန်ဆာအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ပုံစံတခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်၊ အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်ခြင်းကို လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု တခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန်၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုအား လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတခုအဖြစ် လက်ခံရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

အမျိုးသမီးများအား ခွဲခြားဖိနှိပ်မှု (Discrimination) ဆိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ကို အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားထားမှု ပပျောက်ရေး သဘောတူစာချုပ် (CEDAW) ၏အပိုဒ် (၁) တွင် နိုင်ငံရေး ၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု ၊ နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးနှင့် အခြားသော ကဏ္ဍမျိုးစုံတို့တွင် အမျိုးသမီးများအား လိင်အရကွဲပြားမှုကို အခြေခံ၍ ခွဲခြားခြင်း၊ သီးသန့်ဖြစ်စေခြင်း၊ ကန့်သတ်ထားခြင်း တို့ကို ဆိုလိုသည်ဟု ဆိုထားသည်။

Deepening

မိမိတို့ ၏ မိသားစု၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ နိုင်ငံတော်တွင် အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားမှုများကို အဖွဲ့ခွဲ၍ ဆွေးနွေး စေမည်။

Synthesis

ဒီလို ခွဲခြားမှုတွေကို လျော့နည်းလာအောင် မိမိတို့အနေနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ ဆိုတာကို အဖွဲ့ အလိုက် ဆွေးနွေးတင်ပြစေခြင်း။

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၅)

ခေါင်းစဉ်။ ။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု
ရည်ရွယ်ချက်။

အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုအကြောင်း သိလာစေရန်၊

အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုပုံစံ အမျိုးမျိုးကို သိလာစေရန်၊

မိမိကိုယ်တိုင် နားလည်လက်ခံလာရန်နှင့် လျော့နည်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်လာစေရန်၊

လှုပ်ရှားမှု

အကြမ်းဖက်မှု ပုံစံ (၃) မျိုးကို (Role Play) ဖြင့် ပြသခြင်း။

(သို့မဟုတ်)

တစ်ခါတုန်းက စစ်ပင်ဆိုတဲ့ရွာလေးမှာ ရွာသားတွေက အားကျလောက်တဲ့ အတွဲလည်းညီတဲ့ ကိုနိုင်နဲ့ မသိတာဆိုတဲ့ ချစ်သူအတွဲလေးရှိတယ်။ သူတို့ကို နှစ်ဖက်မိဘတွေကလည်း သဘောတူထားတော့ သူတို့ဟာ မကြာခင်မှာဘဲ လက်ထပ်ထိမ်းမြားဖို့ ရည်စူးထားတယ်။ ဒီလိုနဲ့ဘဲ မကြာခင်မှာ ကိုနိုင်နဲ့မသိတာဟာ လက်ထပ် ထိမ်းမြားခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ဟာ သိပ်ချစ်ကြတယ်။ ရွာမှာရှိတဲ့လူပျို၊ အပျိုတွေဟာ သူတို့ ဇနီးမောင်နှံကို သိပ်အား ကျတာပေါ့။ ကိုနိုင်ဟာ သူ့မိန်းမ မသိတာကို တုန်နေအောင် ချစ်တယ်။ သူ့မိန်းမကို ဆူပူဖို့ နေနေသာသာ မျက် နှာတောင် တချက်မပျက်ခဲ့ဘူး။ မသိတာကလည်း သူ့ယောက်ျားကို လိုလေသေးမရှိ ဝရံစိုက်တယ်။ ဒါကိုဘဲ ကိုနိုင်ဟာ အရမ်းပီတိဖြစ်နေခဲ့တယ်။

ဒီလိုနဲ့ အိမ်ထောင်သက်လေးလည်း ကြာလာတော့ မသိတာဟာ သူတို့အိမ်လေးမှာ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦး တည်း နေလာတာကြောင့် အိမ်မှာဆည်းလည်းသံလေးတွေ ကြားချင်လာတယ်။ မသိတာက ကလေး လိုချင် လာတယ်။ ကိုနိုင်နဲ့တိုင်ပင်တယ်။ ကိုနိုင်ဟာ လုံးဝ လုံးဝကို သဘောမတူဘူး။ ကလေး မလိုချင်သေးဘူးဟု ဘွဲ့ ပြောတယ်။ မိန်းမကိုလည်း ဆူပူမှုတွေ လုပ်လာတယ်။ ငါဟာ အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်တယ်။ ငါ့စကားကို မလွန်ဆန် နဲ့ဆိုပြီး ကလေးမရအောင်လည်း မသိတာကို တားဖို့ပြောတယ်။ မသိတာလည်း ကလေးလိုချင်တဲ့စိတ်က အရမ်း ပြင်းပြနေတယ်။ အဲ့ဒီလိုနဲ့တနေ့မှာ မသိတာ ကိုယ်ဝန်ကို လွယ်ခဲ့ရတယ်။ အဲ့ဒီမှာစပြီး ကိုနိုင်ဟာ ဒေါသတွေ အရမ်းထွက်ခဲ့တယ်။ သူ မလိုချင်ဘဲ ကလေးရလာတဲ့အတွက် သူ့မိန်းမကို

အရမ်းအပြစ်တင်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ မသီ တာဟာ (၉)လလွယ်လို့ (၁၀)လဖွားမြင်ခဲ့ပြီး သမီးမိန်းကလေးကို မွေးပေးခဲ့တယ်။ အဲ့ဒီမှာ ပြဿနာတွေဟာ မသီတာ မျှော်လင့်ခဲ့သလို မဟုတ်တော့ဘဲ ကိုနိုင်ဟာ သမီးမိန်းကလေးမွေးလို့ ဆိုပြီး မသီတာကို အပြစ်တင် ရှုတ် ချခဲ့တယ်။ သက်ဦးကလေးကို သားမမွေးဘဲ သမီးမိန်းကလေး မွေးရမလားဆိုပြီး အသုံးမကျတဲ့မိန်းမ၊ စိတ်ပျက်ဖို့ ကောင်းတဲ့မိန်းမဟု ဆိုကာ မသီတာကို ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုမပေးတဲ့အပြင် အပြစ်တင်စကားများကိုသာ အချိန် တိုင်း ပြောနေလေ့ရှိသည်။

အဲ့ဒီလိုနဲ့ဘဲ ကိုနိုင်ဟာ အမြဲတမ်းလိုလို အရက်သောက်လာကာ မသီတာကို ရန်ရှာလေ့ရှိတယ်။ သမီး ကလေးကိုလည်း တခါမှတောင်ချီခြင်း၊ နမ်ရုံခြင်းမျိုး ဖခင်တယောက်၏ မေတ္တာကိုပြုလေ့မရှိဘူး။ အိမ်ကိုလည်း အချိန်မှန်မှန် ပြန်မလာခဲ့ဘူး။ ကြာလာတော့ မသီတာလည်း စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ သူ့ ယော ကျား အိမ်ကို ပြန်မလာသည်မှာ ကြာလာတော့ သူလည်း စိတ်မချတာတွေ ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူ့ ယောကျား နောက်ကို နောက်ယောင်ခံလိုက်တဲ့အခါမှာ ကိုနိုင်ဟာ တခြားရွာက မိန်းမတယောက်နဲ့ ဖောက်ပြန်မှုတွေ ဖြစ်နေ တာကို သိရတဲ့အခါမှာ မသီတာဟာ ဒေါသတွေ ထွက်ခဲ့ရတယ်။ နောက်တနေ့မှာ ကိုနိုင် အိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာ သောအခါ မသီတာဟာ သူ့ယောကျားကို ဒေါသကလည်းထွက် ၊ စိတ်ကလည်း လှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်ပြီး ရန်တွေ သောအခါ ကိုနိုင်သည် သူ၏အရှုပ်ထုပ် သိသွားသောကြောင့် မသီတာအား ဘာဖြစ်လဲ။ ငါယောကျားဘွဲ့။ နောက် အငယ်ထားတော့ ဘာဖြစ်လဲ။ နင့်ကိုလည်း ငါတန်ရာတန်ကြေး ရှာကျွေးနေတာဘွဲ့။ နင် အေးဆေးသာ ထိုင်စား နေရုံဘဲဟု သူလုပ်ရပ်ဟာ အပြစ်မရှိသလိုမျိုး ငြင်းဆန်ပြောဆိုကာ လျှာရှည်ချင်တဲ့ မိန်းမဟုဆိုကာ ရိုက်နှက်၊ ကြိမ်းမောင်းခဲ့သည်။ အပြစ်မရှိသော သမီးကလေးကိုလည်း အိမ်ပြန်လာရင် ကျက်သရေမရှိတဲ့ မျက်နှာတွေဘဲ တွေ့နေရတယ်ဟုဆိုကာ နောက်တကြိမ် အိမ်မှ ပြန်လည်ထွက်သွားပြန်သည်။

ဆွေးနွေးမှု

- ဒီဇာတ်လမ်းလေးက ဘာအကြောင်းအရာကို ဖော်ပြတာလဲ။
- ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
- မသီတာ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးတွေနဲ့ အကြမ်းဖက်ခံနေရလဲ။
- ကိုနိုင် ဘာကြောင့် ဒီလိုလုပ်ရတာလဲ။
- မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်မျိုးနဲ့ ဆင်တူတာ တွေ့ဘူးလား။
- ဒီဇာတ်လမ်း ရှေ့ဆက် ဘယ်လိုဖြစ်သွားမယ်လို့ ထင်လဲ။

- အကျိုးသက်ရောက်မှု ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်မလဲ။

Input -

အမျိုးသမီးများအား အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းဆိုသည်မှာ "အမျိုးသမီးများအား စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ သော် လည်းကောင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာအရ သော်လည်းကောင်း၊ လိင်ကွဲပြားမှုအရ ခွဲခြားပြီး အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ နိုင်လိုမင်းထက်ပြုခြင်း၊ လွတ်လပ်မှုကို အတင်းအဓမ္မ သိမ်းပိုက်ခြင်းစသည့် ပြဿနာ များသည် အများနှင့်ဆိုင်သော အခြေအနေ (သို့မဟုတ်) တဦးချင်း အခြေအနေများတွင် ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း" ကို ဆို လိုခြင်း ဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းမှာ အမျိုးသမီးများ ဘဝတ လျှောက်လုံး နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူညီမျှခြင်း မဖြစ်အောင် ငြင်းပယ်နေသည့် ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကြမ်းဖက်မှုသည် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့်အပြင်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံ ခြင်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာရန် တွန်းအားပေးနေပြီး အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများ တန်းတူညီမျှခြင်း၏ အခြေခံ သဘောဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးများ မိမိတို့၏ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်များကို ကျင့်သုံး၊ ခံစားခြင်းများ မဖြစ် အောင် တားဆီးနေပါသည်။ အမျိုးသမီးများအပေါ်အကြမ်းဖက်မှုသည် "အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား သမိုင်းကြောင်း အစဉ်အဆက် မတူညီသော အခွင့်အာဏာ ခွဲဝေမှု၏ လက္ခဏာ ဖော်ပြချက်တရပ်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်း လက္ခဏာသည် အမျိုးသားများမှ အမျိုးသမီးများအပေါ် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှု နှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေ သည့်အပြင်"၊ "အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုသည် အမျိုးသားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အမျိုးသမီးများသည် ဒုတိယတန်းစား အဆင့်တွင်သာ ဖြစ်နေစေရန် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အဓိက လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဒုတိယတန်းစား အဆင့်တွင်သာ ဖြစ်နေစေရန် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် အဓိက လူမှုရေးဆိုင်ရာ ယန္တရားများထဲမှ တခုဖြစ်ကြောင်း" ကုလသမဂ္ဂ၏ အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုပျောက်ရေးသဘောတူညီချက် ကြေငြာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြ ထားသည်။

အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်ဆိုတာ ဘာလဲ။

အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုဆိုသည်မှာ လင်မယားအကြား (သို့မဟုတ်) အတူနေထိုင်ကြသော သမီး ရည်းစားများအကြား တဦးက အခြားတဦးအပေါ် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ထိခိုက်ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်သည်။ အိမ် တွင်း အကြမ်းဖက်မှု ဆိုသည်မှာ တကြိမ်တခါသာလျှင် အခန့်မသင့်၍ ပြစ်မှားခြင်းမဟုတ်ပေ။ အချိန်ကာလ ကြာ မြင့်ပြီး စနစ်တကျနှင့် ထပ်ခါတလဲလဲ ဖြစ်ပွားခြင်းဖြစ်ပြီး ရာဇဝတ်မှုမြောက်သည်။

အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု ပုံစံများမှာ

- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊
- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း။

ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ကန်ခြင်း၊ လက်သီးဖြင့် ထိုးခြင်း၊ သွေးထွက်သံယို ထိုးကြိတ် ခြင်း၊ ဆံပင်ဆောင့်ဆွဲခြင်း၊ လည်ပင်းညှစ်ခြင်း၊ သေနတ်၊ တုတ်၊ တံမြက်စည်း၊ ဖန်ခွက်၊ ပန်းကန်လုံး စသည့် နီးစပ် ရာတို့ကို အသုံးပြုကာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် တနည်းအားဖြင့် ခွန်အား အသုံးပြု၍ နှိပ်စက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း။

နှုတ်ဖြင့်ဖော်ကားခြင်း၊ သိက္ခာချခြင်း၊ ဝေဖန်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်း၊ အရှက်ခွဲခြင်း၊ စွပ်စွဲ ခြင်း၊ ပြစ်တင်ရှုတ်ချခြင်း၊ မထင်မဲ့မြင်ပြုခြင်း၊ မိသားစု၊ သူငယ်ချင်း၊ ဆွေမျိုးများနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့်မပြုခြင်း၊ တ ဖက်သား ခံစားချက်များ ဖြစ်ပေါ်စေသည်အထိ ပြုခြင်းကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း။

ခြိမ်းခြောက်ပြီး လိင်ဖျော်ဖြေရေးအတွက် အသုံးပြုခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ၏ စိတ်ဝင်စားမှု မရှိဘဲ အတင်းအဓမ္မ လိင်ဆက်ဆံခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ နာကျင်ထိခိုက်အောင် ပြုမှုခြင်း။

အိမ်ထောင်ဘက်၏ သဘောတူညီချက်မရဘဲ တနည်းအားဖြင့် အတင်းအဓမ္မ လိင်ဆက်ဆံခြင်းကို သော် လည်းကောင်း တနည်းအားဖြင့် လင်မယားအကြား မုဒိမ်းမှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ကမ္ဘာ့အမျိုးသမီးများ အခြေအနေ

ကမ္ဘာပေါ်တွင် အမျိုးသမီးများ အကြမ်းဖက်ခံရမှု အမျိုးမျိုးအနက် အများဆုံး တွေ့ရသော ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာတဝန်း၌ အမျိုးသမီး ၃ ဦးလျှင် တဦးသည် သူမ၏ဘဝတွင် ရိုက်နှက်ခံရခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ လိင် ဆက်ဆံခံရခြင်း (သို့) အခြားပုံသဏ္ဍာန်ဖြင့်အကြမ်းဖက်မှုကို ခံကြရသည်။

အမျိုးသမီးငါးယောက်လျှင် တယောက်သည် သူမ၏ ဘဝအတွင်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားမှုကို ကြုံတွေ့ခဲ့ဖူးသည်။

တကမ္ဘာလုံးတွင် အမျိုးသမီးအားလုံး၏ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အိမ်ထောင်သည်ဘဝအတွင်း အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှု တစ်ခုခုကို ခံစားခဲ့ရသည်။

ဂျပန် - ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင်အမျိုးသမီး (၇၆၉) ဦးကို စုံစမ်းမေးမြန်းရာတွင် ဇနီးသည် ၅၉ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လင်ဖြစ်သူ၏ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဖော်ကားမှုကို ခံခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန်-----အမျိုးသမီး ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ လင်ယောက်ျားဖြစ်သူ (သို့) ရည်စားဖြစ်သူ၏ ကိုယ်ထိ လက်ရောက် အကြမ်းဖက်ခြင်းကို အနည်းဆုံး ခံစားခဲ့ရသည်။

အိန္ဒိယ----- ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်တခု၌ အမျိုးသား(၉၆၀၂) ယောက်ကို စစ်တမ်း ကောက်ချက်အရ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၎င်းတို့၏ မိန်းမများအား ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်ကြကြောင်းကို ဝန်ခံပြောဆိုကြသည်။

ကိုရီးယား-----အမျိုးသမီး ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၎င်းတို့အား ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်ခံရ ကြောင်း တိုင်ကြားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရုရှား----- အသက် ၁၄နှစ်မှ ၁၇ နှစ် မိန်းကလေး ၁၇၄ ယောက်နှင့် ယောက်ျားလေး ၁၇၄ ယောက်ကို စစ်တမ်းကောက်ခံရာ မိန်းကလေး ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ယောက်ျားလေး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းတို့ မှာ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုကို ခံနေရသည်ဟု အစီရင်ခံထားသည်။

အမျိုးသမီးရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းမှု

- အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊
- သက်သေ ၂ ယောက် ရှိဖို့လို၊
- ဖိအား၊ အခြားအခြေအနေ - အမှုကို ရုပ်သိမ်း
- ငွေကြေး၊

- မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ သားသမီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊
- ခြိမ်းခြောက်မှု၊
- နှစ်သိမ့်၊ ချောမော့၊ စည်းရုံး၊

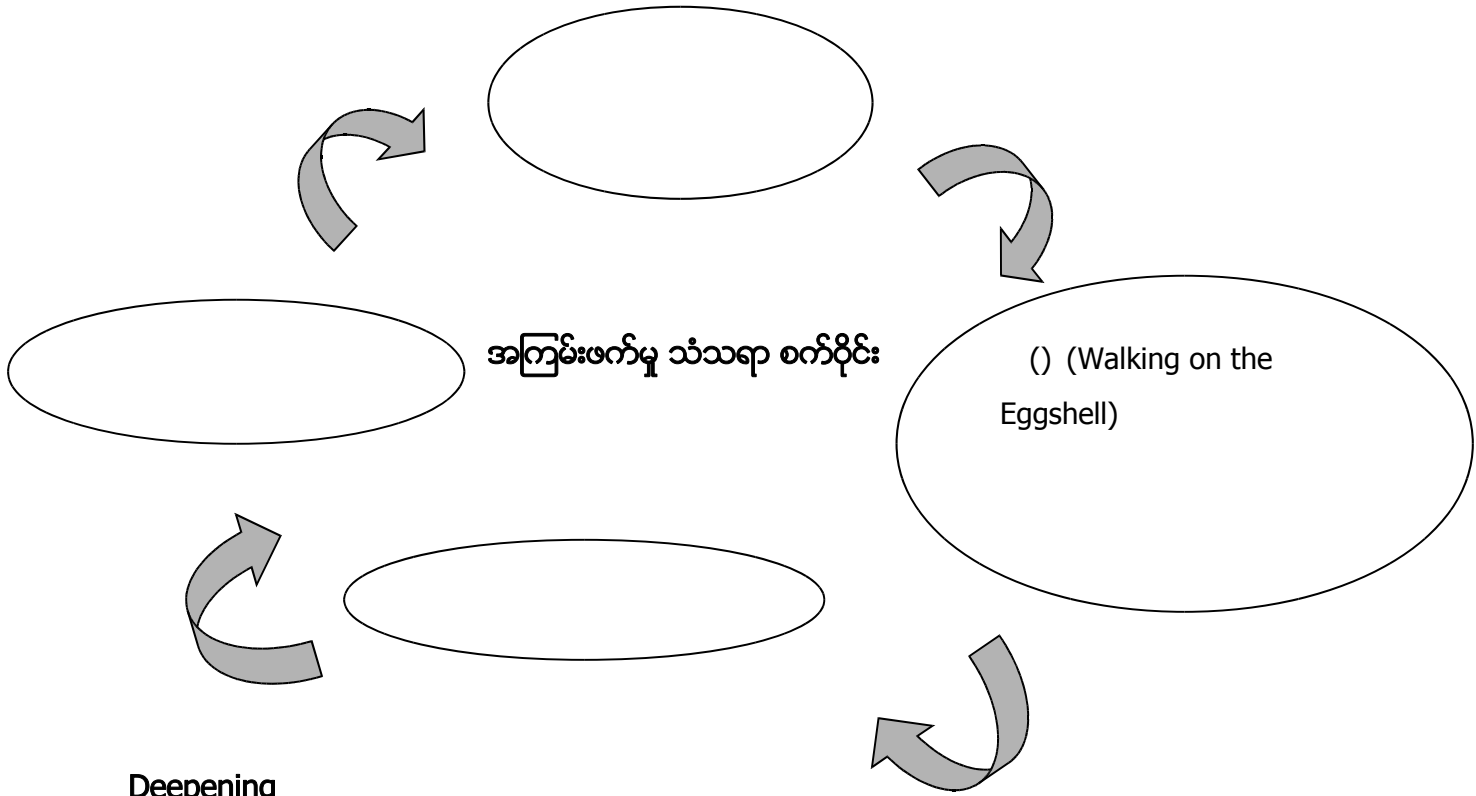
အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုကို မြန်မာ့ဥပဒေက ဘယ်လိုကာကွယ်ပေးသလဲ။

- ပုဒ်မ ၃၁၄ -
- မည်သူမဆို ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမကို ကိုယ်ဝန်ပျက်ကျအောင်ပြုလုပ်လျှင် ထောင်ဒဏ် ၁၀နှစ် ချမှတ်နိုင်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ သဘောမတူလျှင် ထောင်ဒဏ် တသက်တကျွန်း ချမှတ်နိုင်။
- ပုဒ်မ
- မိန်းမတယောက်ရဲ့ဆံပင်ကို အလိုအတူ သဘောမတူပဲ ဆွဲလျှင် ပြစ်မှုမြောက်။

ထိုစစ်တမ်းများကို ကောက်ခံခြင်းဖြင့် သတိပြုမိသည့်အရာမှာ အကြမ်းဖက်မှုကို အမျိုးသမီးများသာမက အမျိုးသားများပါ ခံစားရကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ အမျိုးသမီးအများစုမှာ သဘာဝအားဖြင့် အားနွဲ့သူများဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေး၊ ရိုးရာဓလေ့၊ ယဉ်ကျေးမှုများ၏ ထိန်းကွပ်မှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုကို ပိုမိုခံစားရကြောင်း၊ မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ထက်ဝက်ကျော်သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်သောကြောင့် ယခု လက်ရှိအတိုင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများကို ခံနေရမည်။ ခွဲခြားဖိနှိမ် ဖော်ကားမှုတွေကို ခံနေရမည်။ ယုံကြည်မှုတွေအားနည်းပြီး အမြဲတမ်းမှီခိုသူတွေ ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် မိမိတို့ မိသားစု၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ နိုင်ငံတော်မှာ များစွာထိခိုက်မှုရှိသည်ကို သတိပြုမိစေကြောင်း၊ အမျိုးသမီးများသည်လည်း လူ သားများဖြစ်သောကြောင့် လူအခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားပြီး အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအကြားတွင် တန်းတူအခွင့်အရေး၊ အခွင့်အလမ်းများရှိပြီး အပြန်အလှန်လေးစားမှုများ ရှိလာမှသာ ခေတ်မှီတိုးတက်သော နိုင်ငံ တော်တစ်ခု ဖြစ်လာမှာ ဖြစ်သည်။

- အရာရာ လှပနေတယ်။
- ပျော်ရွှင်နေကြတယ်။

- ချင်ခင်စ ကြင်နာစ။
- ကြာချိန်ကတော့ တတွဲနဲ့ တတွဲမတူညီနိုင်။
- (တပတ်၊ တလ၊ တနှစ်)။

Deepening

အဖွဲ့ခွဲ ပြီး ပြန်လည်ဆွေးနွေးစေခြင်း။

- အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုဖြစ်တဲ့ မိသားစုကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးသက်ရောက်မှု ဘာတွေရှိလာ နိုင်လဲ။ (အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျူးလွန်သူ)။
- အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုကို ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဘယ်လိုမြင်ထားကြလဲ။
- ဒီလိုမျိုးကို အကာအကွယ်ပေးလေ့ရှိလား။
- ဖြစ်လာရင် ဘယ်လိုတိုင်ကြားနိုင်လဲ။

Synthesis

- ဒီလိုမျိုး မဖြစ်လာအောင် ဘယ်လိုလုပ်သင့်သလဲ။

- ဒီလိုမျိုးကို ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ဘယ်လို ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၆)

ခေါင်းစဉ်။ ။ ကာယိန္ဒြေ ထိပါးနှောက်ယှက်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ စော်ကားနှောက်ယှက်မှု၊

(Sexual Harassment)

ရည်ရွယ်ချက်။ ။ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ စော်ကားနှောက်ယှက်မှု အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်လာရန်။

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာစော်ကားနှောက်ယှက်မှု ပုံစံအမျိုးမျိုးကိုနားလည်သဘောပေါက်လာရန်။

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ စော်ကားနှောက်ယှက်မှုကို နားလည်လက်ခံလာပြီး ပြုပြင်တတ်လာ စေရန်။

လုပ်ရှားမှု ။

“ခရီးသွားဖော် ချင်းတွေပဲ” ဗီဒီယိုဇာတ်လမ်းကို ပြသခြင်း။

(၂၅) မိနစ်။

ဆွေးနွေးချက် ။

- ဇာတ်လမ်းမှာ ဘာတွေတွေ့ရသလဲ၊ ဘာတွေဖြစ်ခဲ့လဲ။
- ဘယ်လိုမျိုးပုံစံ စော်ကားနှောက်ယှက်မှုကို တွေ့မြင်ရပါသလဲ
- ဝတ်မှုန်အနေနဲ့ ဘယ်လိုခံစား ရမလဲ။

- ဝတ်မှုန်က ဘာဖြစ်လို့ မတိုင်ရဲတာလဲ။
- ဘာအခက်အခဲ ရှိလဲ။
- နောက်ထပ်ဘာတွေ ဖြစ်လာနိုင်မလဲ။
- ပတ်ဝန်းကျင်မှာကော ဒါမျိုးဆင်တူတာတွေ ဘာတွေရှိလဲ။

အချို့သောသူများသည် ကြည့်ရုံ၊ ထိ ရုံ၊ အပြောအဆို အားဖြင့် ဘာမှမထိခိုက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာ စတာပဲ။ ဘာမှ ပဲ့ပါသွားတာမဟုတ်ပါဘူးဟု ပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်း အမျိုးသားကိုဘွဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ အမျိုးသမီး ကိုဘွဲ့ဖြစ်ဖြစ် စိတ်ဆန္ဒမပါပဲ အလိုမတူပဲ ပြုမူလုပ်ဆောင်ချက် အားလုံးသည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်ခြင်းပင် ဖြစ် သည်။

Input

(ဝီဒီယိုမှ အဆက် ကိုပြန်လည်ပြသသွားမည်)

What is Sexual Harassment

Sexual harassment is unwanted sexual or gender-based conduct that interferes with an individual's ability to perform or advance, especially in a work or school setting. Sexual harassment can be committed by someone of the opposite sex, or by someone of the same sex. Victims can be either male or female.

Types of Sexual Harassment

- ◇ Hostile Environment - when one is subjected to unwelcome repeated sexual comments, innuendos or touching, which alter conditions or interfere with school or employment performance, or access to opportunities. A claim can be based on a single incident that is particularly severe or outrageous.
- ◇ Quid Pro Quo ("This for That") - when the harasser demands sexual favors in return for something (e.g. sex for a promotion or passing grade), or retaliates against one who objects to or reports harassment.

Important Note to Employers

Employers can be held responsible for the behavior of their employees, regardless of whether or not they encouraged the behavior. Ultimately, the employer is liable for any wrongful conduct involving sexual harassment.

Important Note to Schools

School districts can be held liable for many forms of sexual harassment, including student-on-student harassment when personnel have knowledge of the harassment and do not take action to stop it. For more information, see the United States Supreme Court's decision in the case of *Davis v. Bd. of Educ.*, 526 US 629 (1999).

Is Sexual Harassment A Crime?

While there is no specific criminal charge called "sexual harassment," behavior that constitutes sexual harassment may violate other criminal laws. Possible criminal charges include:

- ◇ Stalking
- ◇ Assault
- ◇ Harassing communications

Thus, in addition bringing a civil action against an employer, school, and/or individual, targets of sexual harassment may also find it helpful to file reports with law enforcement officials and assist with prosecutions.

Stalking

(အစဉ်အဆက်မပြတ် ပြုလုပ်နေတဲ့ ပြုလုပ်မှုတစ်ခု။)

Mental Assault

- စိတ္တဇဆန်ဆန် အကြမ်းဖက်မှုကျူးလွန်၊
- ထပ်ခါထပ်ခါ ပြုလုပ်၊
- အကြမ်းဖက်ခံရတဲ့သူရဲ့ ဘဝထဲကို အတင်းအဓမ္မဝင်ရောက်၊

Stalking Behaviours

နောက်က တကောက်ကောက်လိုက်၊

စောင့်ကြည့် (မိန်းကလေးရှိတဲ့နေရာ)၊

Message ပို့၊

လက်ဆောင်ပစ္စည်းပို့၊

အချက်အလက်၊ ကိုယ်ရေးရာဇဝင် စုဆောင်း၊

ကွန်ပျူတာ၊

ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်မယ့်ပုံစံ လုပ်ပြ၊

ရိုင်းစိုင်းတဲ့ စကားလုံးတွေနှင့် ပြောဆို၊

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိပါးနှောက်ယှက်ခြင်းဆိုင်ရာ မြန်မာ့ဥပဒေအရ ပြဌာန်းချက်များ

ပုဒ်မ ၃၅၄ - မည်သူမဆို မိန်းမတယောက်၏ ကာယိန္တေကို ပျက်စီးစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကာယိန္တေ ပျက်စီးနိုင်သည်ကို သိလျက်နှင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်မှု ပြုလုပ်လျှင် ထောင်ဒဏ် (၂)နှစ် နှင့် ငွေဒဏ် နှစ်ရပ်စလုံးကို ချမှတ်မည်။

ပုဒ်မ ၅၀၉ - မည်သူမဆို မိန်းမတယောက်၏ ကာယိန္တေကို စော်ကားရန်ကြံရွယ်ပြီး ပြောဆိုခြင်း၊ အသံ ဖြင့် ပြုခြင်း၊ အမူအရာဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း၊ အထက်ပါပြုလုပ်ချက်များသည် ထိုအမျိုးသမီး ကြား၊ မြင်စေရန် အကြံ၊ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ပါက ရာဇဝတ်မှုမြောက်၊ ထောင်ဒဏ် (၁)နှင့် အလုပ်၊ ငွေဒဏ် နှစ်ရပ်စလုံးကို သတ်မှတ်။

ပုဒ်မ ၂၆၈ - လမ်းမပေါ်၊ လူအများရှိသော နေရာတွင် ကျူးလွန်လျှင် အများပြည်သူ နှောက်ယှက်မှုဖြင့် ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ် ထိုက်သင့်။

ပုဒ်မ ၄၄၇ - အမျိုးသမီးနေအိမ်၊ အခန်းကို တိတ်တဆိတ်ဝင်ရောက် ကျူးကျော်ပါက ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ် သင့်။

Deepening

- Sexual Haressment အလုပ်ခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ ဘာကြောင့်တိုင်ကြားဖို့ ခက်ခဲတာလဲ။

- ဘယ်သူတွေမှာ တာဝန်ရှိ။

- Sexual Haressment ကို ဘာနားလည်လဲ။

Synthesis

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားနှောက်ယှက်။

အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး(သာနည့ ငါ့အချ)

ရည်ရွယ်ချက်

- အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး နှင့် သမိုင်းကြောင်းကိုသိရှိ၊ နားလည်စေရန်၊
- မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သော မိသားစု၊ နေရာ၊ ဒေသ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို သိမြင်နားလည်လာစေရန်
- မိမိကိုယ်တိုင် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုများကို ကိုယ်ချင်းစာ နားလည် တတ်ရန်

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၇)

ခေါင်းစဉ်။ ။ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး (Women Rights)

ရည်ရွယ်ချက်။ ။ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးနှင့် သမိုင်းကြောင်းကို သိရှိနားလည်စေရန်၊

မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သော မိသားစု၊ နေရာ၊ ဒေသ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေများကို သိမြင်နားလည်လာစေရန်၊

မိမိကိုယ်တိုင် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှုများကို ကိုယ်ချင်းစာ နားလည် တတ်စေရန်၊

လှုပ်ရှားမှု

(Games or Case study or Video)

- သင်တန်းများအား စာရွက်အပိုင်းငယ် တစ်ရွက်စီ ပေးပေးပါ။
- ထို့နောက် တဦးချင်းစီက မိမိအလိုချင်ဆုံး အခွင့်အရေးတစ်ခုစီ ရေးချခိုင်းပါ။
- ထို့နောက် မိမိ၏အခွင့်အရေးစာရွက်ကို မိမိကိုင်တွယ်၍ စက်ဝိုင်းပုံ မတ်တပ်ရပ်စေပါ။
- ထို့နောက် သင်တန်းနည်းပြမှ စာရွက်ငယ်လေးများအား လိုက်လံကြည့်ရှုကာ (၃) (၄) ဦး၏ ရေးသားထားသော အခွင့်အရေးများအား အင်မတန်မှ ကောင်းမွန်ကြောင်း ချီးမွန်းပြောဆိုပါ။
- (၅)ဦးခန့်၏ အခွင့်အရေးများအား မိမိမတန်မရာ မှန်းကြောင်း၊ မဖြစ်နိုင်သည်ကို မျှော်လင့်နေကြောင်း၊ တူသ လား တန်သလားဟု ပြောဆိုပါ။
- ကျန်သောသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် တစ်စီဆုတ်ဖြဲခိုင်းပါ။

မေးခွန်း

- ဘာတွေဖြစ်ခဲ့လဲ။
- ဘယ်လိုခံစားရလဲ (အချိုးမွန်းခံရသူ၊ အပြစ်တင်ခံရသူ၊ စာရွက်ဆုတ်ဖြဲခံရသူ)။
- လက်တွေ့ဘဝမှာ ဒီလိုမျိုး အပြစ်အပျက်ဆင်တူတာ ဘာတွေရှိလဲ၊ ဘယ်သူတွေက အများဆုံး ဖြစ်နိုင် မလဲ။
- အမျိုးသမီးနဲ့ အမျိုးသားအကြား ဘယ်သူက ပိုပြီး အချိုးဖောက်ခံနေရလဲ။
- အချိုးဖောက်ခံရရင် ဘယ်လိုမျိုးတွေ ဆက်ဖြစ်လာနိုင်လဲ။

- ပညာရေး၊
- ကျန်းမာရေး ၊
- အလုပ်အကိုင် ၊ အရင်းအနှီး၊ လစာမတူ၊
- အဖွဲ့၊ အမျိုးသား၊ နိုင်ငံ၊

ဇာတ်လမ်း သရုပ်ဖော်ပြသခြင်း

တခါတုန်းက မန်းကျည်းကုန်းဆိုတဲ့ ရွာလေးမှာ တောင်ယာလုပ်ကိုင်စားသောက်နေတဲ့ ရွာသားများနဲ့ စည်းကားလှတဲ့ တောရွာကလေး ဖြစ်တယ်။ ရွာကလေးမှာ နယ်မြို့တွေလောက် တိုးတက်မှုမရှိသော်လည်း ရွာ သားများရဲ့ကြိုးစားမှု၊ ပညာရေးကို လေးစားသော စိတ်ဓာတ်ကလေးတွေကြောင့် ရွာတွင် အထက်တန်း ပညာ ရေးကျောင်းလေး ထားရှိနိုင်ခဲ့တယ်။ ထို့အတူဘဲ ရွာရဲ့မလှမ်းမကမ်းမှာလည်း စစ်တပ်တစ်ခုလည်း ရှိနေတယ်။

မန်းကျည်းကုန်းရွာရဲ့ အထက်တန်းပညာရေးမှ ဘာသာရပ်တစ်ခုကို သင်ကြားပေးနေတဲ့ ဆရာကိုလှ သော် ဆိုသူဟာလည်း ရွာရဲ့လူခံမဟုတ်ဘဲ မြို့မှလာ၍ ပညာလာသင်ကြားပေးနေသော ဆရာဖြစ်တဲ့အတွက် ရွာ တွင်ရှိသော ကျောင်းသားမိဘများနှင့် ရွာခံလူများမှ အလွန်အမင်း ကျေးဇူးတင်လျက် အစစအရာရာ ဆရာအား စိတ်ချယုံကြည်နေကြတယ်။ ကျောင်းသားမိဘများမှ ၎င်းတို့၏ သားသမီးများကို ဆရာအိမ်သို့ ညအိပ်၊ ညနေ စာ သင်ပြပေးရန် စိတ်ချယုံကြည်စွာ လွှတ်ထားကြတယ်။

တနေ့ ကျောင်းသားအများစုထဲမှ ရုပ်ရည်ချောမောလှပတဲ့ ကျောင်းသူမလေး သူဇာ နှင့် သူမရဲ့သူငယ် ချင်းဖြစ်သူ နှင်းနှင်းတို့ နှစ်ဦးအား ဆရာက တခြားသော ကျောင်းသူသားများ မသိအောင် လိမ်လည်ကာ (ဒီနေ့ည သမီးတို့ ဆရာအိမ်မှာ စာလာကျက်ရမယ်နော်။ နောက်သင်မယ့် သင်ခန်းစာတွေကို ဆရာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးဖို့ ရှိတယ်)ဟု ဆိုကာ ကောက်ကျစ်သော အကြံအစည်နှင့် ခေါ်ခဲ့တယ်။ နောက်တနေ့တွင် သူဇာနှင့် နှင်းနှင်းတို့ နှစ် ဦးဟာ ဆရာအိမ်သို့ရောက်လာကာ တခြားသော သူငယ်ချင်းများအား မတွေ့ဘဲ သူတို့နှစ်ဦးတည်းသာ စောစီးစွာ ရောက်နှင့်နေသည်ဟု ထင်ကာ သူငယ်ချင်းများအား စောင့်နေရင်း စာကျက်နေကြတယ်။ မှောင်ရီသန်းလာချိန် တွင် ဆရာအိမ်ရှေ့သို့ လူသုံးလေးဦး၏ ဖိနပ်သံများကြားသောကြောင့် သူငယ်ချင်းများ လာသည်ဟုထင်ကာ အား ရဝမ်းသာစွာဖြင့် သူဇာမှ တံခါးထွက်ဖွင့်ပေးခဲ့တယ်။ ထိုအခါ သူဇာမျှော်လင့်ခဲ့သော သူငယ်ချင်းများမဟုတ်ဘဲ စစ် ဝတ်စုံများအပြည့်နဲ့ စစ်သားသုံးဦး ဖြစ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် သူဇာဟာ အံ့ဩသွားတယ်။ ထိုအခါ စစ်သားများ ထဲမှ တဦးက (ဟဲ့ကောင်မလေး နင်တို့ရဲ့ဆရာ ရှိလား) လို့မေးလိုက်တော့မှ သူဇာလည်း ကြောင်အမ်းအမ်းနဲ့ (ဟုတ်။ ဟုတ်။ ရှိပါတယ်ရှင်)လို့ ဖြေကာ ဆရာကိုပါ တဆက်တည်း အော်ခေါ်ပေးလိုက်ပြီး သူ့သူငယ်ချင်း နှင်း နှင်း နဲ့အတူ စာပြန်ထိုင်ကျက်နေခဲ့တယ်။ ထိုအခါ ဆရာကိုလှသော်လည်း အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာကာ စစ်သားများ နှင့် တီးတိုးထိုင်စကားပြောနေပြီး မကြာမီ ဆရာက သူဇာနှင့် နှင်းနှင်းအနားလာကာ နှင်းနှင်းရဲ့ ပုခုံးကို ပိုင်စိုးပိုင် နှင်း ဖက်ကိုင်ခါ (သမီး ဆရာ့ကို မီးဖိုချောင်းထဲမှာ ဧည့်သည်တွေအတွက် ရေနွေး သွားထည့်ပေးနော်) ဟု တမင် အကြံအစည်နှင့် ခိုင်းခဲ့တယ်။ သူဇာကိုလည်း ဆရာဟာ ရွံ့စရာမျက်လုံးများနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို စိုက်ကြည့်ပြီး (သမီးကို ဟိုက ဆရာကြီးတွေက မေးစရာရှိလို့တဲ့။ ခန ခေါ်နေတယ်။ သွားပြီး လက်ခံ စကားပြောလိုက်ပါအုံး)ဟု ဆိုကာ ဆရာက စစ်သားများအနီးသို့ အတင်းလွှတ်ခဲ့တယ်။ သူဇာလည်း ကြောက်ကြောက်နဲ့ ထသွားကာ စကား

ပြောနေတုန်း ဆရာသည် နှင်းနှင်းဝင်သွားသော မီးဖိုချောင်းအခန်းထဲသို့ လိုက်သွားသည်ကို သူ့ဇာတွေလိုက်ရ တယ်။

ထို့နောက် သူ့ဇာဟာ စစ်သားသုံးဦးအနားသို့ ရောက်တဲ့အခါ သူ့ဇာအား ကြည့်နေကြသော မျက်လုံး များဟာ စားမတတ် ပါးမတတ်ပုံစံ ဖြစ်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် သူ့ဇာဟာ အရမ်းကို ကြောက်လန့်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီ စစ်သားသုံးဦးထဲက အရာရှိလို့ ထင်ရတဲ့သူက သူ့ဇာအား မတ်တပ်ရပ်ကာ လက်ကို ဆွဲလိုက်ပြီး အိပ်ခန်းထဲသို့ အတင်းဆွဲခေါ်သွားခဲ့တယ်။ သူ့ဇာလည်း အလွန်အမင်းကြောက်လန့်ကာ အတင်းရုန်းကန်ရင်း ပတ်ဝန်းကျင်အား အော်ခေါ်အကူအညီတောင်းရန် ဟန်ပြင်လိုက်စဉ်အခါမှာ အဲဒီစစ်သားဟာ ခါးမှ သေနတ်ကိုထုတ်ပြီး (မအော်နဲ့ အော်တာနဲ့ ပစ်ထည့်လိုက်မယ်) ဟု ခြိမ်းခြောက်ကာ အိပ်ခန်းထဲသို့ အတင်း ဆွဲခေါ်ကာ အတင်းအဓမ္မ ကျင့်ကြံ ခဲ့ပါတယ်။ နှင်းနှင်းလည်း သူ့ဇာနည်းတူ ဆရာက ပိုင်းကူလုပ်ပေးရန် လိုက်လာသလိုနဲ့ နှင်းနှင်းအား ပါးစပ်ကို ပိတ်ကာ မီးဖိုချောင်းအတွင်းမှာဘဲ အတင်းအဓမ္မ ပြုကျင့်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် သူ့ဇာနှင့် နှင်းနှင်းအား စစ်သား အရာရှိမှ သေနတ်နှင့်ခြိမ်းခြောက်ကာ (နှင်တို့ ဒီအကြောင်းတွေကို ရွာထဲမှာ ပြန်ပြောရင် နှင်တို့ကို သတ်မယ်။ ပြီးရင် နှင်တို့မိဘတွေရဲ့ လယ်မြေတွေကိုလည်း သိမ်းမယ်) လို့ ခြိမ်းခြောက်တယ်။ ဆရာကလည်း သူပါပါတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း ဖော်ကောင်လုပ်မယ်ဆိုရင် သူ့ဇာနှင့်နှင်းနှင်းအား အတန်းတင်စာမေးပွဲမှာ အအောင်မပေးဘဲ ထားမယ်။ အတန်းချပစ်မယ်ဟု ခြိမ်းခြောက်ကာ မနက်လင်းသည်နှင့် အိမ်ကို ကောင်းကောင်းပြန်ရန် လွှတ်လိုက် တယ်။ သူ့ဇာနဲ့ နှင်းနှင်းလည်း တယောက်မျက်နှာ တယောက် မကြည့်ရဲလောက်အောင် ရှက်စိတ်များ ဝင်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် သူမတို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်များကို ဘယ်လိုမှ မခံစားနိုင်တော့ဘဲ ရွာရဲ့အစွန်မှာရှိတဲ့ မြစ်အထဲသို့ နှစ်ဦးသား သွားကာ အရှက်ကို အသက်နှင့် လဲသွားခဲ့ပါတယ်။ သူမတို့ နှစ်ဦးသေသွားသည်ကို စစ်သားတစ်စုနှင့် ဆရာဟာ အေးဆေးစွာနဲ့ဘဲ နေနိုင်ခဲ့တယ်။ ရွာက မိဘများနှင့် ရွာသူရွာသားများဟာ ဆရာရဲ့နေအိမ်ကို သူမတို့ နှစ်ဦး စာသင်သွားရာက အပြန်ဖြစ်တယ်ဟု ဆရာအား အကျိုးအကြောင်းမေးတဲ့အခါ ဆရာက စာလာမသင် ကြောင်း၊ ဘယ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားမှ မလာကြောင်း၊ မယုံက တခြားသော ကျောင်းသူ၊ သားများကို မေးနိုင် ကြောင်း အကျိုးအကြောင်းခိုင်လုံစွာ ပြောဆိုလိုက်တဲ့အတွက် အားလုံးကလည်း ယုံကြည်သလို ဖြစ်သွားကြ တယ်။ တကယ်တမ်းမှာလည်း တခြားသောကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများက ဆရာအိမ်မှာ အဲ့ဒီနေ့ည သင်ခန်းစာ မရှိကြောင်း ဝန်ခံခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် တကယ်တကယ်တရားခံများမှာ အပြစ်ပေးခံရမှုမှ လွတ်ကင်းကာ အပြစ်မရှိ ရှာတဲ့ ဆယ်ကျော်သက် သမီးပျိုလေး နှစ်ယောက်မှာတော့ ဘဝကို အဆုံးအရှုံးခံကာ အသက်နှင့်အရှက်ကို လဲလှယ်ခဲ့ကြရပါတယ်။ အခုအခါ မန်းကျည်းကုန်းရွာလေးမှာ ပါးစပ်ရာဇဝင် တွင်ခဲ့တာကတော့ သူ့ဇာနှင့် နှင်းနှင်း တို့ရဲ့မိဘများကတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ကြံကြံခံနေရပါတော့တယ်ကွယ်။

ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ပြောဆိုသံ (အဲ့ဒါပေါ့အေ။ သမီးမိန်းကလေးတွေကိုများ ပေါ့ပေါ့တန်တန် ထိန်းသိမ်းတာ။ နမူနာ ယူအေ။ အောင်မယ်လေး..... သမီးမိန်းကလေးတွေကလည်း မိဘများက ယုံကြည်မှုရှိပြီဆိုရင် မြင်းဖောင်း က လွတ်လိုက်လား မှတ်ရတယ် ။။။။ ဒင်းတို့ သေရတာ ဘာတွေများ လုပ်လို့လည်း မသိဘူး။ စဉ်းစားစရာဘဲနော်။ သူများအတင်း မပြောချင်ပါဘူးအေ။)

ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ညွှန်း - (မြတ်နိုးသူ)

အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း

- ဘယ်လိုခံစားရလဲ။
- ဒီဇာတ်လမ်းမှာ ဘယ်လိုအဖြစ်အပျက်တွေ တွေ့ရလဲ။
- ဘယ်သူတွေက အပြစ်ကျူးလွန်ကြလဲ။
- ချိုးဖောက်ခံရတဲ့သူက ဘယ်သူလဲ။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ချိုးဖောက်ခံရလဲ။
- ဘာကြောင့် အမျိုးသမီးများ ဒီလိုအခက်အခဲမျိုးတွေနဲ့ ကြုံတွေ့နေရသလဲ။
- သူဇာနှင့် နီနီအတွက် ဘာကြောင့်အမှန်တရား မပေါ်ရတာလဲ။
- ဘာကြောင့်ကာကွယ်မှုတွေ မရရှိတာလဲ။
- အမျိုးသမီးများကို ကာကွယ်ပေးဖို့ တခုခုလိုအပ်တယ်လို့ကော ထင်မိသလား။

Input

လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းတွင် လူသားအချင်းချင်း ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ အခွင့်အရေးများကို တန်းတူ ခံစားနိုင်သည်ဟု ဆိုထားသည်။ သို့သော် လိင်ကွဲပြားမှုကိုအခြေခံ၍ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဖိနှိပ်မှုများ၊ အကြမ်းဖက်မှုများ တည်ရှိနေသည့်အတွက် အမျိုးသမီးများအခွင့်အရေးကို သီးသန့်ဖော်ပြသည့် အမျိုးသမီးစာချုပ် တရပ် လိုအပ်ကြောင်း သဘောပေါက်လာကြသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးစာချုပ်တခုကို ရေးဆွဲရန် ကြိုးပမ်းလာသည်။

အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားထားမှုများအားလုံး ဖျက်သိမ်းရေး သဘောတူစာချုပ်၏ နောက်ခံသမိုင်း

- The Convention on the Political Rights of Women (1952)
- The Convention on the Nationality of Married Women (1957)

- The Convention on Recovery Abroad of Maintenance (1956)
- The Convention on the Consent to Marriage (1962)
- The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (1979)

အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ စာချုပ်ပေါ်ပေါက်လာပုံ သမိုင်းကြောင်း အဆင့်ဆင့် အကျဉ်းချုပ်

- ၁၉၇၂ ခုနှစ် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်က အမျိုးသမီးစာချုပ်တစ်ခုတွင် မည်သည့် အချက်များ ပါဝင်သင့်ကြောင်း လေ့လာရန် အမျိုးသမီးအဆင့်အတန်းဆိုင်ရာ ကော်မရှင်ကို တာဝန်ပေးခဲ့သည်။
- ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်သစ်ကို မူကြမ်းရေးဆွဲရန် အဖွဲ့ဝင် (၁၅) ဦးပါသည့် အလုပ်အဖွဲ့ကို တာဝန်ပေးခဲ့ သည်။
- ၁၉၇၄ ခုနှစ် ကော်မရှင်က စည်းနှောင်အားရှိသည့်အပြင် ပြည့်စုံမှုရှိသော စာချုပ်တစ်ခုပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ် ချက်ကျသည်။
- ၁၉၇၆ ခုနှစ် စာချုပ်ကို အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မှ ရေးသားပြင်ဆင်ခဲ့သည်။
- ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၁၈)ရက်တွင် ပြဌာန်းလာသည့် ထိုမူကြမ်းကို အထွေထွေညီလာခံတွင် အတည် ပြု ပြဌာန်းခဲ့သည်။
- ၁၉၈၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်တွင် အသက်ဝင်လာသည်။(နိုင်ငံပေါင်း ၂၀ မှ အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည်)
- ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည်။
- ၂၀၀၆ ခု ဒီဇင်ဘာလတွင် အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးသော နိုင်ငံပေါင်း ၁၈၅ နိုင်ငံရှိပြီး ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဖိနှိပ်ထားမှုများအားလုံး ဖျက်သိမ်းရေးသဘောတူစာချုပ်

Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women(CEDAW)-

စာချုပ်အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများသည် ၎င်း၏တာဝန်ဝတ္တရားများကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်မှုရှိ၊ မရှိ စောင့်ကြပ်ရန်၊

- လွတ်လပ်၍ ကျွမ်းကျင်သူ ၂၃ ဦးပါဝင်သည်။(ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင်သော ကော်မတီကို ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။

- ကော်မတီဝင်များ၏ သက်တမ်းမှာ ၄ နှစ် ဖြစ်သည်။

- ကော်မတီအစည်းအဝေးကို တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် အမေရိကန်၊ နယူးယောက်မြို့တွင် နှစ်စဉ် ဇန်နဝါရီလ ကုန်တွင် သုံးပတ်ကြာ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။

လက်မှတ်ရေးထိုးသော အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏တာဝန်များ

- လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ပထမအကြိမ် အစီရင်ခံစာကို တစ်နှစ်အတွင်းတွင် တင်ရန်၊

- ပုံမှန်အစီရင်ခံစာကို ၄ နှစ် တစ်ကြိမ် တင်သွင်းရန်၊

- အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ စင်ပြိုင်အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းနိုင်၊

စာချုပ်ကော်မတီ၏တာဝန်များ

- ကြိုတင်မေးခွန်းထုတ်ခြင်း၊

- အစီရင်ခံစာလေ့လာခြင်း၊

- သိလိုသည်များကို မေးခွန်းထုတ်ခြင်း၊

- အကြံပေးချက်ထုတ်ပြန်ခြင်း (Recommendations and General Comments)၊

- အစိုးရအား တာဝန်အပြည့်အဝ ပေးထားသည်။

- အမျိုးသမီးများစာချုပ်အဖြစ် လေးစားအသိမှတ် ပြုခံရသည်။

- အမျိုးသမီးများ၏ အကျိုးစီးပွား ဆုတ်ယုတ်စေသော လုပ်ဆောင်ချက်မူဝါဒများကို တားမြစ်ထားသည်။

- Gender အမြင် သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပုံစံခွက်များကို ပပျောက်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် အစိုးရကို တောင်း ဆိုထားသည်။

စာချုပ်၏အားနည်းချက်များ

- အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုစကားလုံး မပါဝင်ခြင်း၊

- ခြွင်းချက်ထား လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခြင်း၊ ခြွင်းချက်ထား လက်မှတ်ရေးထိုးသောနိုင်ငံများပြားခြင်း၊

- အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ သတင်းပို့ရန် အားနည်းခြင်း၊

- အပြစ်ပေး အရေးယူနိုင်သော အာဏာမရှိခြင်း၊

- ကော်မတီသည် အလွန်များပြားသော အစီရင်ခံစာများနှင့် မနိုင်မနင်း ဖြစ်နေခြင်း၊

လက်ရှိတိုးတက်မှုများ

- ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁၆)ရက်နေ့တွင် တဦးချင်းတိုင်ကြားမှုကို လက်ခံသော နောက်ဆက်တွဲစာချုပ်ကို အတည်ပြုခဲ့သည်။

- ၂၀၁၀ ခု၊ အထိ (၁၈၅) နိုင်ငံ အတည်ပြု လက်မှတ်ထိုးထားသည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပိုမိုအား ကောင်းလာခဲ့သည်။

CEDAW အပိုဒ် ၃၀ အကြောင်း

(ဓါတ်ပုံများကိုအသုံးပြု၍ ဆွေးနွေးမည်။ အပိုဒ်များနှင့် ကိုက်ညီသော ဓါတ်ပုံများကို ရှာထားခြင်း၊ မရှိပါ က ရိုက်ယူမည်၊ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော မှတ်တမ်းခွေများ ၊ ပါဝါ ပိုင်များ အသုံးပြုခြင်း။)

Deepening

မိမိ၏ အတွေ့အကြုံအပေါ် မူတည်ပြီး အမျိုးသမီးများ ချိုးဖောက်ခံနေရသော အဖြစ်အပျက်များကို ဆွေးနွေးထုတ်

ဖော်ပါ။

Synthesis

ဘယ်လို ကာကွယ်၊ တားဆီး၊ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။ ဘယ်သူတွေနဲ့ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ဖို့ လိုမယ် လို့ ထင်ပါသလဲ။

မော်ကျူးသင်ခန်းစာ (၈)

ခေါင်းစဉ်။ ။ Men Involving in Gender Equality

ရည်ရွယ်ချက်။ ။ Gender ညီမျှမှု၏ အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်လာစေရန်။

(To explore dialogue between men and women)

လှုပ်ရှားမှု -

Gender အစွဲကင်းသောအမျိုးသားဆိုသည်မှာ---

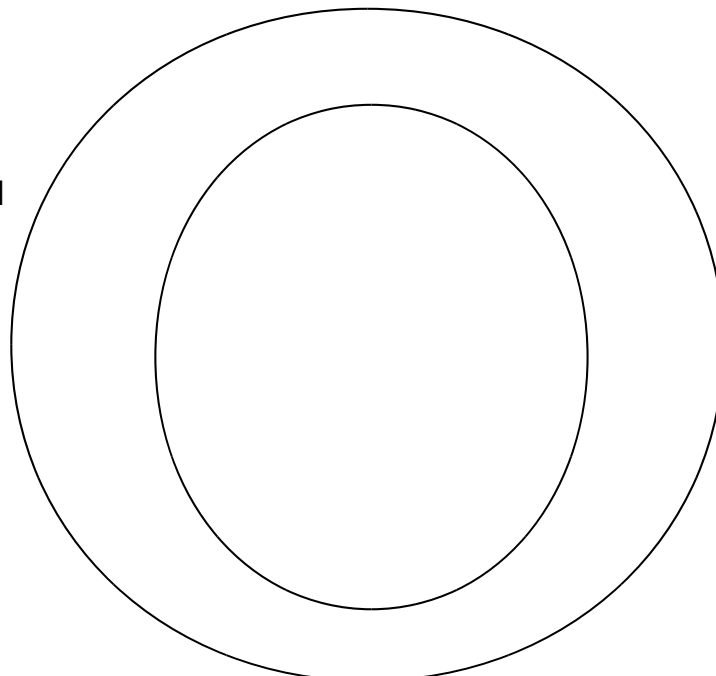
Gender အစွဲကင်းသောအမျိုးသမီးဆိုသည်မှာ----

- Dialogue Between Men and Women
- အမျိုးသားတွေက အမျိုးသမီးတွေကို ဘယ်လိုမြင်လဲ။
- အမျိုးသမီးတွေကကော အမျိုးသားတွေကို ဘယ်လိုမြင်လဲ။

Input

Equality Wheel

Non-Violence

စက်ဝိုင်းအတွင်းမှ အချက်များကို ရေးပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ Boundaries (ကန့်သတ်မှုထား)၊
- ၂။ Non- Threatening Behaviours (ခြိမ်းခြောက်မှုမရှိတဲ့ အမှုအရာ၊ အမှုအကျင့်)၊
- ၃။ Respect (လေးစားမှု)၊
- ၄။ Trust and Support (ယုံကြည်မှု၊ ပံ့ပိုးပေးမှု)၊
- ၅။ Honesty and Accountability (ရိုးသားမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိဖို့လို)၊
- ၆။ Responsible Parenting (တာဝန်ယူမှုရှိတဲ့ မိသားစု)၊
- ၇။ Communication (အပြန်အလှန်ပြောဆိုဆက်သွယ်မှု)၊
- ၈။ Economic Partnership (စီးပွားရေးအရ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်)၊

လေးစားပေးရန်	ကာကွယ်ပေးရန်	တိုးမြှင့်အောင် လုပ်ပေးရန်

သင်ခန်းစာ (၈)

ခေါင်းစဉ်။ ။ Gender and Development

ရည်ရွယ်ချက် ။ ။ Gender နှင့် Development ဆက်စပ်ပုံကို
သိမြင်နားလည်လာစေရန်

လှုပ်ရှားမှု။ ။ Brain Storming လုပ်မည်။ (ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုတာဘာလဲ၊ ဘယ်လိုနားလည်လဲ)။

- အုပ်စုကြီး၊ ငယ် နှစ်ဖွဲ့ခွဲမည်
- အုပ်စုငယ်ကို အုပ်စုကြီးအဖွဲ့မှ လက်ချင်းချိတ်၍ ဝန်းရံ ပိတ်ဆို့ထားစေပါ။
- အုပ်စုငယ်အဖွဲ့အား ၎င်းစက်ဝိုင်းအပြင်သို့ ရောက်အောင် တစ်ဦးချင်း ဖောက်ထွက်စေပါ။

ဆွေးနွေးမှု။

အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခြင်း။

မေးခွန်းများ -

ဘယ်လို ခံစားရလဲ။

ဖောက်ထွက်တဲ့လူတွေရဲ့ ခံစားချက်တွေက ဘယ်လိုလဲ။

ကျန်ခဲ့တဲ့ လူတွေရဲ့ ခံစားချက်တွေက ဘယ်လိုလဲ။

ဘယ်လိုတွေ ကြိုးစားခဲ့သလဲ။

စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ဖြစ်ခဲ့သလဲ။

နည်းလမ်းတွေ ဘယ်လို ရှာခဲ့သလဲ။

ကျန်တဲ့သူတွေကကော ဘယ်လိုတွေဖြစ်ခဲ့သလဲ။

ဒီကစားနည်းကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အားနည်းသူများက ဝန်းရံထားသောဘောင်တစ်ခုမှ ဖောက်ထွက်ဖို့ ခက်ခဲလှပါသည်။ အင်အားကြီးသူ၊ ပါဝါကြီးသူများမှ ပိတ်ပင်ခံရခြင်း၊ ကူညီပေးမည့်သူမရှိခြင်း၊ ကြိုးစားသော် လည်း အရာမရောက်ခြင်း ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရန် လူသားအားလုံး ပါဝင်ပတ်သက်ရန် လိုအပ် လှပါသည်။

အရေအတွက်အားဖြင့် ရာခိုင်နှုန်းတစ်ဝက်ကျော်သော အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ပတ်သက်ဖို့ ဖယ်ကျဉ်ခံထားရပါက မည်သို့ဖြစ်လာမည်နည်း။

ဗဟုသုတပေးခြင်း

Develop ဆိုတာ Envelop ဆိုတဲ့ ပြင်သစ်ဘာသာကနေ ဆင်းသက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ အဓိပါယ်က ဝန်းရံထားခြင်း သို့မဟုတ် တားဆီး ပိတ်ဆို့ထားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဒါကို De ပေါင်းထည့်ပြီးမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။ အဓိပါယ်က တားဆီးဝန်းရံထားခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခြင်း ကိုဆိုလိုသည်။ လူသားဖွံ့ဖြိုးမှုဟု ဆိုရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အချက်များမှာ

- Enlarge choices,
- Acquire capabilities,
- Access to resources and livelihood,
- Equal opportunities,
- Justice and Equality,
- Accountability and participation,
- Quality of life,
- Alliances,
- Chain reactions,

ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းများကို စတင်လုပ်ဆောင်ရာမှာ အမျိုးသားများကသာ စတင်လုပ်ဆောင်လာခဲ့ကြသည်။ ဒါ ပေမဲ့ အောင်မြင်သင့်သလောက် မအောင်မြင်ခဲ့ဘူးဆိုတာ တွေ့ရတဲ့အတွက် လိုအပ်ချက်များကို ရှာဖွေခဲ့ရာ အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုလိုအပ်ကြောင်း သိရှိရပြီးနောက် ဒုတိယကမ္ဘာစစ် နောက်ပိုင်းတွင် WID- Women In Development အမျိုးသမီးများကို ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများတွင် စတင်ပါဝင်လာစေခဲ့သည်။

(-----) နောက်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းကို ပြန်ပြီး ချင့်ချိန်ကြည့်တဲ့အချိန်မှာ ပိုပြီးတော့ ကျဆုံးမှုများနေတာ ကို တွေ့ရသည်။ အဲဒီအဖြေကို သုံးသပ်တဲ့အခါမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် နောက်ပိုင်း အမျိုးသမီးများသည် မီးဖိုချောင် လုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်နေရာမှ ရုတ်တရက် ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းသို့ ပါဝင်လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရ သည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများအား စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများ ပြုလုပ်ပေးရန် အထူးလိုအပ်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သတိ ပြမိခဲ့သည်။ Gender ဆက်နွယ်သော ဖွံ့ဖြိုးတက်မှုကို တိုင်းတာသည့်အချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

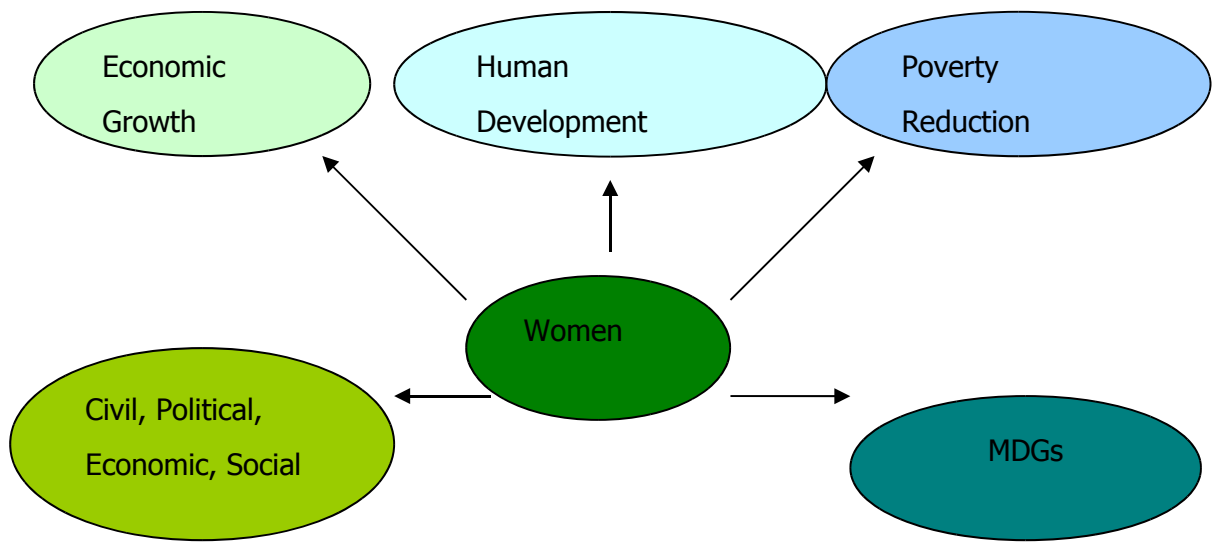
Gender-related Development Index (GDI)

- Differences between achievements for women and men on,
- A long and healthy life - life expectancy at birth,
- Knowledge - adult literacy rate and combined primary, secondary and tertiary gross enrolment ratio,
- A decent standard of living - estimated earned income,

Situation of Women in Myanmar

Gender Development Index (GDI)

Indicators	Males	Females
Life expectancy at Birth (years)	59	63.4
Adult Literacy rate (1997-2007)	93.9	86.4
Combined gross enrollment ratio (%)	53.2 (in 2005-2006) CEDAW 2007	46.8
Estimated earned income (PPP US)	1,043	640

Deepening

- လက်တွေ့မှာ အခုလိုဝိုင်းပြီး ဟန့်တားခံရသလို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေ မရအောင် အများဆုံး ဟန့်တား ခံရတာ ဘာတွေလဲ။

- ဒီလိုမျိုးတွေ ဖြစ်အောင် ကန့်သတ်ထားတာက ဘာတွေလဲ။

Synthesis

အမျိုးသမီးများကို ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်အောင် ဘာလုပ်မလဲ။

(မိသားစု ၊ ပတ်ဝန်းကျင် ၊ နိုင်ငံတော်)။

၅။ အာဆီယံဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာ၊

တာဝန်ခံ။ ။ ဆရာဦးအောင်မျိုးမင်း၊ မချယ်ရီ

အာဆီယံဆိုင်ရာ အချက်အလက်နှင့် ပတ်သက်၍ မော်ဂျူးဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်ထားရှိမှုကို ဆရာဦးအောင် မျိုးမင်းက အောက်ပါအပိုင်းများအပေါ် အခြေခံလျက် ရှင်းလင်းတင်ပြသွားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

၁။ ASEAN History

၂။ ASEAN Charter

၃။ ASEAN AICHR

၄။ ASEAN-ACWC/ACMW

၅။ ASEAN ADVOCACY